Latvijas Vēstnesis

agrakais „Baltijas Wehstnesis“

B. Dihriķa dibinats 1868. gadā.

Iznāk darbdeenās.

Redakcija un kantoris Rigā, 1. Kēniņa ceļā 28, ceeja ari no Vaļņa ceļas 47. Tālruņi: Redakcijas 6-59. Kantora 6-60. — Ekspedicija: Kr. Barona ceļā 7. Atvērta no 1—4 deenā. Tālrunis 42-10. Pasta kaste 34. Abonešanas maksa: Par 1 mēnesi: Rigā bez peesūtīšanas 1 lats 50 santimi, ar peesūtīšanu un uz āreeni 1 lats 80 santimi, uz ārzemem 3 lati; uz Leetavu un Igauniju eekšzemes maksa. Kopā ar „Zemkopi“ uz 3 mēn. 6 lati

Sludinajumu maksa: Preekšpusē 60 sant., tekstā 40 sant., sludinajumu daļā: firmu un izpreecu sludinajumi 16 sant. pārejee sludinajumi 12 sant. par veenslejigu petitrindiņu, plus 50% sludinajumu nodoklis. — Ārzemju sludinajumi 100% dārgaki.

Numurs maksā 6 santimi.

№ 104. Peektdeen, 9. maijā. 1924.

Eekschleetu ministrs A. Birsneeks atkahpees.

Rt. **Schodeen plkst. 12 eekschleetu ministrs A. Birsneeks eesneedsa ministru presidentam atkahpschanàs rakstu.** Ministra Birsneeka demisijas eemesli sekoschi: Sahkot ar 10. maiju wajadseja nahkt spehkâ instrukzijam par zentralo kriminalpolizigu, turàs paredseta politiskàs apsardses un kriminalpolizijas apweenoschana. Starp eekschleetu ministru un daschàm kabinetu pabalstoschàm Saeimas frakzijam radàs domstarpibas par zentralàs kriminalpolizijas wadoschàm personam. Scho domstarpibu dehl A. Birsneeks neatrada par cespehjamu tahlak ispildit eekschleetu ministra peenahkumus, kadehl winsch eesneedsa demisijas rakstu.

Sakarà ar eekschleetu ministra Birsneeka atkahpschanos, **atlihgumos no amata schodeen eesneedsa ari politiskàs apsardsibas preekschneeks Ahboltinsch.**

Pehdejâ brihdî mums sino, ka ministru presidents eekschleetu ministra Birsneeka demisiju peenehmis. Eekschleetu ministra peenahkumus pagaidam usdots ispildit eekschleetu ministra beedrim Dsenim.

Koalizija paleek.

Kà jau bijàm paredsejuschi, wikinoschee folijumi, ar kuru palihdsibu semneeksaweeniba mehginaja issaukt tagadejo waldibas koaliziju, atmukdama no winas daschas grupas un personas, tomehr newelk: ne pee weenas no minetàm grupam un personam wina naw atraduši dsirdigas aufis. Warbuht ka schis atkal neisdewees mehginajums semneeksaweenibas wadoneem beidsot liks saprast, ka pilsoniba skaldischana, eeksch kam sastahw wisa winas politiskà gudriba, naw tas ihstais zeksch, pà kuru atguht sawu galigi pasaudeto politisko stahwokli un nosihmi.

Zentralà kriminalpolizija.

H. Sahkot ar 10. maiju jastahjas spehkâ instrukzijam **par politiskàs apsardsibas un kriminalpolizijas apweenoschanu weenà zentralà kriminalpolizijà,** kura sadalisees divàs pahrwaldès: politiskàs apsardsibas un kriminalpolizijas. Lihdz schim kriminalpolizija bij peeweenota prefekturam, bet tagad wisas kriminalpolizijas nodalas buhs apweenotas patstahwigà kriminalpolizijas pahrwaldè. Leelakas pahrgrosibas darbibas weidà un darbineeku schtatos naw paredsetas. Leepajà un Daugawpili paleek lihdsschinejee kriminalpolizijas darbineeku schtati. Drukstu tos famasina Jelgawà un Rigà, bet us ta rehkina masleet paplaschina Ludsas kriminalpolizijas punktu, lai waretu sekmigi apkarot noseedsibas Latgalê, kur to wiswairak no Latwijas apwideem.

Politiskàs apsardsibas pahrwaldes darbineeku schtatos un darbibas eekahrtà leelakas pahrgrosibas ari naw paredsamas. Daschas technisskas funkzijas pahrees us administrativo departamentu. Politiskà apsardsiba paliks lihdsschinejàs telpàs, Alberta eelà 13, un ari kriminalpolizijas pahrwalde pagaidam paliks turpat prefekturà, jo naw telpu, kur eeweetot zentralo kriminalpoliziju ar abàm pahrwaldem.

Zentralàs kriminalpolizijas preekschneeku pagaidam neeezels, kadehl abu pahrwalschu preekschneeki pagaidam buhs teeschi padoti eekschleetu ministrim. Par kriminalpolizijas pahrwaldes preekschneeku eezels tagadejo Rigas kriminalpolizijas preekschneeku Tiefentalu, bet par politiskàs apsardsibas pahrwaldes preekschneeku paredseja Ahboltinu, kas tagad atkahpees. Schodeen eekschleetu ministrim wajadseja instrukzijas paraksstit, lai tàs rihtu stahtos spehkâ, bet sakarà ar ministra demisiju tas nenotika.

Pastiprinato apsardsibas stahwokli

wisà walsti atzels 15. maijà pehz instrukziju par zentralo kriminalpoliziju spehkâ stahschanàs. Tomehr rihkojumu par pastiprinatas apsardsibas stahwokla atzelschanu eekschleetu ministrs A. Birsneeks sakarà ar sawu demisiju schodeen neparakstija. H.

Walsts saimneezibas plans.

X. Schowakar walsts saimneezifkà plana isstrahdaschanas komisija noturès sehdi, kurà apspreedìs jautajumu, ko no saimneezifkà plana buhtu eespehjams realiset jau tuwakà nahkotnè ar ahrsemju pretschu kredita palihdsibu. Tagad wisi resori isstrahdajuschi un eesneeguschi sawus plannus, izņemot kara un semkopibas ministrijas.

Latwijas eksporta nokahrtoschana.

X. Finansu padome nahkoschà otrdeenà spreedìs par Latwijas eksporta nokahrtoschanu, sakarà ar muhsu konsulu aisrahdijumeem, ka eewedama stingraka eksportkontrole, lai laupitu eespehju Latwijas prezes sasniegt ar citu walstu majwehrtigakeem raschojumeem un lai wispahr nsiabotu eksportejamo pretschu kwalitati.

Latwija — Leetawa — Igaunija.

Sarunu ar Leetawas suhtni.

M. J. — Leetawas suhtnis Latwijà **J. Aukschtolis** farunà ar mums redakzijas preekschstahwi isteizàs:

Leetawas ahrpolitikà paschlaik dominè diwi jautajumi, apehnodami wisus pakrejos. Tee ir: triju Baltijas walstu konferenze Raunà un Klaipedas konwenzijas paraksstischana.

Raunas konferenze

sanahks pehz 10 deenam, 19. maijà. Tàs programà eetilps saimneezifki un politiski jautajumi. Pirmà grupà galweno weetu, bes schaubam, eenems saimneezisko atteezibu regulischana, resp. tuwinaschana konferejoscho walstu starpà, kas panahkams noslehdsot tirdsneezibas lihgumu. Ta projektu Leetawa isstrahdajusi un eesneegusi jau Latwijai, kura to atsinusi par peenemamu. Muhsu projekts wismà sakriht ar Latwijas-Igaunijas saimneezisko lihgumu, izņemot pehdejà 7. pantu, kas runà par muitas uniju. Ta weetà mehs eesneedsam atfewischku preekschlikumu, sastahdit brihwi, bes muitas eewedamo un iswedamo eekschsemes raschojumu farakstus. Tos isstrahdàs spezialas komisijas, kuras sahks darbotees pehz konferenzes un peeweenos tirdsneezibas lihgumam kà peelikumu. Tuhlitesu muitas uniju Leetawa newehlas tadehl, ka tàs eewischana prasa lielu ilgu laiku un koti fareschgitu darbu. Ari Latwijas-Leetawas muitas uniju, domajams, warès realiset tikai pehz dascheem gadeem. Turpretim muhsu preekschlikums iswedams dsihwè ahtri un tahdehl prakliskaks. Paredsets, ka mineteem pretschu farakstteem janahk spehkà wehlakais 3 mehneschus pehz to peenemschanas komisijà. Leetawa prasa wisu sawu lauksaimneezibas raschojumu eelaischanu bes muitas Latwijà un Igaunijà un pati laus eewest Leetawà weetejàs ruhpneezibas raschojumus, kas naw monopoliseti waj aplikti ar akzises nodokli. Muhsu saimneezifkàs aprindas nebaidas no atweeglinajumeem Latwijas ruhpneezibai, jo Leetawa nekad naw bijusi ruhpneezibas, bet tihri laukfaimneezifka seme un schini sinà ar Latwiju nekonkurè. Ruhpneeziba, ziktahl ta Leetawà attihstita, galwenà kahrtà apstrahdà laukfaimneezibas raschojumus, waj apkalpo weetejàs wajadsibas.

Par politisko tuwinaschanos

Leetawas, Latwijas un Igaunijas starpà pirms konferenzes newehletos tuwaki isteiktees, jo naw sinams, kahdas robeschas sche nospraudis. Droschi peenemams, ka tiks nolemts, turpmak swarigakos ahrpolitikas jautajumos sawstarpeji informetees un sasinatees. Ari tas buhtu apsweizams un swarigs solis us preekschu, nemot wehrà, ka muhsu ahrejàs interefes beeschi ir kopejas un weenadas. It sewischki tas sakams par Leetawu un Latwiju.

Militarus jautajumus

schai konferenzè, domajams, nemaz neapspreedis, jo tajà peedalisees politiki un ekonomisti, bet ne militarpersonas. Schahdus jautajumus waretu istirsat ihpaschà militarkonferenzè, ja tahdu sasauktu.

Leetawas sabeedriba un prese konferenzi sirsnigi apsweiz, sagaidot no tàs tuwaku atteezibu isweidoschanu ar Latwiju un Igauniju. Daschi laikraksti pat tik optimistiski, ka paredz

Baltijas trejsaweenibas nodibinaschanu

starp Leetawu, Latwiju un Igauniju, kurai ar laiku peeweenotos ari Somija. — Raunas laikrakstu sina par

Klaipedas konwenzijas paraksstischanu

aprika beigàs israhdijusees par pahragru. Tàs paraksstischanu wehstneeku konferenzè sagaida tikai schonedel. Nowilzinaschanàs radusees tadehl, ka konwenzijas angku tulkojumà eeweesuschàs daschas kluhdas, kuras bij jaislabo. Tagad tas isdarits. Ar konwenzijas paraksstischanu Leetawas suwerenitate Klaipedas apgabalà buhs atsihta ari juridisski. Konwenzija peeschkir klaipedeescheem plaschu kulturelu un saimneezisku autonomiju un weeteju seimu, kas lems par weetejeem jautajumeem. Leetawas seimà klaipedeeschi dabù 6 no 84 weetam.

Meschu konzesija.

X. Latwijas kokrupneeki nolehmuschi, ka lihdz pirmdeenai jasasihmè **37.500** angku mahrzinas meschu konzesijas ismantoschanai. Ja schi suma buhs realiseta, tad kokrupneeku apspreedè, kura sanahks tai paschà deenà, kersees pee likumprojekta isstrahdaschanas. Sarunas ar Kreewiju konzesijas leetà atjaunos maija beigàs.

Ministru kabineta sehde.

Ministru kabinets wakar peenehma un nolehma eesneegt Saeimai: likumprojektu par kugu nodokleem peekrastes brauzeenos un likumprojektu par algoteem darbineekeem un winu gimenes lozekleem, agrak peeschkirtàm pensijam un atlihdsibu sakropojumu un profesionalo slimibu gadijumos. X.

Rigas pilsehtas domes sehde 8. maijà.

Eewehleja par bahrinu teesas lozekli pilsehtas dsimtsfarakstu nodalas waditaju teesletu kandidatu, Gerberi. Insch. doz. Lamse sihki eepasihstinaja domi ar pilsehtas isbuhwes projektu. Projekts isstrahdats, rehkinot Rigai $1^1/_2$ miljona eedsihwotaju un isbuhwe isdarama 50 gados. Projektu apstiprinaja. — Nolehma nopirkt wairakus semes gabalus pilsehtas ihpaschumà, to starpà Baltàs, Hapaka un Dreilinu muischu neatsawinamàs dalas, lai paplaschinatu pilsehtas teritoriju.

Pret jaunajeem saistoscheem peena tirdsneezibas noteikumeem bija eesneegti protesti ar wairak par 12.000 parakstteem no peena raschotajeem un tirgotajeem un Latwijas semkopju saweenibas ar luhgumu tos atzelt. Pilsehtas walde sika preekschà, luhgumu atraidit, bet noteikumus papildinat ar to, ka Milgrahwja un Bolderajas rajonos atkauts pahrdot peenu un krehjumu no wakejeem traukeem ari pahrtikas pretschu weikalos, bet ar pilsehtas waldes weselibas nodalas sewischku atlauju. Pilsehtas waldes preekschlikumu dome peenehma un usdewa apspreest eerosinajumu par schahdu atlauju ar Solitudes, Beerinu, Bischmutischas u. z. attahlakos pilsehtas rajonos. Peena tirdsneezibas pahrraudsiba pastiprinama.

Peenehma ar maseem grosijumeem elektribas peegahdaschanas noteikumus, kurus dome apspreeda jau 8. aprili un nolehma pamasinat par 50 prozentem elektriskàs apgaismoschanas pamatmaksu maija, junija, julija un augusta mehneschos. — Peenehma ari buhwnoteikumu papildinajumus: atlauts zelt muhra dsihwojamas ehkas ne augstakas par 6 stahweem. Koka ehkas ne augstakas par diweem stahweem.

Dsehsa daschus sihkus nepeedsenamus nodokłu parahdus kopà par 467,50 lat. un atraidija J. Purmala suhdsibu, it kà par neparcisu dsihwokla nodokli. — Peenehma pilsehtas waldes preekschlikumu, pehz kura autofatikme jaatklahj lihdz 1. junijam no eelu dselszeļa gala Lahtschu eelà lihdz Zoologiskam dahrsam Meschа parkà un no Dangawmalas pa wezo Jelgawas eelu tahlak lihdz Bischumischai un noteiza maksu pilsehtas zeltuwei pahr Daugawu: wesumneekeem 40 un tukschà 25 r., par rokas ratteem ar wesumu 20 un tukschà 10 r., par automobili 80, motozikletu ar peekaramo 40 un weenkahrschu 20 r., par leellopu 15 sihklopu 10 r. Automobili, kad smagaki par 300 pudeem, naw zeltuwè laischami.

Leetawas walsts swehtkos,

kurus swehti ikgadus 15. maijà, atsihmejot satw. sapulzes sanahkschanu, schogad peedalisees ari Latwijas, Igaunijas un Somijas armiju delegazijas. No Latwijas armijas brauks kara sanitaràs pahrwaldes preekschneeks ahrsts-generalis Snikers, pulkw. Ruschkewizs, pulkw.-lt. Skujeneeks, kapt. Tepsers, plkw.-lt. Kursche, pulkw. Daukshe, kpt. Sikmanis un kapt. Indans. X.

Raiminwalstu basnizu meera konferenzi

beidsa wakar $9^1/_4$ wakarà. Konferenzè peedalijàs ap 40 pilnwarneeki ari no draudschu waldem, tà luterani, kà pareistizigee, baptisti un atwentisti, izņemot katolus. Biskaps Irbe izsehla kà sewischku parahdibu to, ka Jekaba basnizas nodoschana katoleem tuwinajusi pareistizigo basnizu luteranu basnizai. Somijas un Karelijas wirsbiskaps Hermanis isteiza preeku, ka Karelijà konsesijas stahw sawà starpà labàs atteezibàs. Plaschi apspreesti jautajumi par kristigo basnizu Kreewijà un par kopdarbibu ar katolu basnizu, lai weizinatu meera ideju un wakar wakarà peenehma wairakas resoluzijas. Konferenzes dalibneeki apmekleja Brahlu kapus un kapus, kur gulditi leelineeku laikà noslepkawotee. Pirmàs deenas wakarà bija kopmeelasts un wakar starp 5 un 6 p. p. konferenzes dalibneeki weesojàs pee ministra presidenta. Konferenze notika aiz slehgtàm durwim, bet resoluzijas issinos laikrakstos. a.

Saunakee notikumi Igaunijà un Somijà.

m. **Latwijas studentu kora koncerts Rewelè** wakarwakarà isdewees teizami. Igaunu awises wakar eeweetojuschas apsweikumu latwju studejoschàs jaunatnes dseedoneem un garaku komponista un dirigenta Juhana Aawika apzerejumu par konzertà ispildamo darbu autoreem: Zimsi, Jurjanu, Wihtolu, Kalninu, Melngaili un Sahliti. Igaunijas waldiba atlaidusi universitates kora dalibneekeem braukschanas maksu pa Igaunijas dselszeleem.

Peipus ezera applūdinato apgabalu stahwoklis kluhst jo deenas sliktaks. Warnja sahdschà isskaloti 8 nami, ari telefona statkme ar Piri salu pahrtraukta.

Somijas walsts presidents pasinojis par sawu atkahpschanos. Jaunas presidenta wehleschanas 25. februari 1925. gadà. Stolbergs sabijis par presidentu 6 gadi. m.

Semes eebrukums Somijà. Mulaui beaudsè, Järila zeemà, pehkschni eebruksi seme $1^1/_2$ hektara platumà, pee kam radusees ap 20 metru dsila bedre. Nelaimes gadijumu ar zilwekeem naw, jo eebrukuschais gabals atrodas us plawas.

Pasaules labakam meera planam 25000 dolaru.

J. B. Daschas nedelas atpakal Latwiju apmekleja Jauneklu kristigàs saweenibas „Yuca“ galwenais pahrstahwis Baltijas walstis Mr. Billiam's Orr's, lai rewidetu Baltijas walstju „Yuca“ organizacijas un informetos ar mineto walstu izglihtibas eestahdem un to stahwokli. Mr. B. Orr's nodomajis informet Amerikas sabeedribu par Baltijas walstu izglihtibas stahwokli un kulturas lihmeni, kahdam mehrkim winsch Amerikà isdos par katru walsti atsewischku broschuru. Lai eewahkstu datus Mr. B. Orr's apmekleja leelakas Rigas skolas, eepasinàs ar mahzibas pasneegschanas metodem un mahzibas lihdzekleem, kà ari panehma lihdz fotografiskus usnehmumus.

Lihdz ar to Mr. B. Orr's usaizinaja Latwiju peedalitees wispasaules audsinaschanas saweenibas federazijas, kuras sehdeklis atrodas Saweenotàs Walstis, sarihkotà sazensibà us labako planu, kas nodroschinatu nahkotnei pasaules meeru kulturelà zelà. Labako planu godalgos ar 25.000 dolaru. Sazensibà war peedalitees kursch katrs. Sazensibas noteikumi schahdi: wiseem manuskripteem jabuht us maschinas rakstiteem, pee kam jaatstahj labi platas neaprakstitas malas. Planam jabuht skaidri, ihsi un noteikti sastahditam un nedrihkst buht wairak par 2500 wahrdeem. Weena persona waj organizacija war eesuhtit tikai weenu planu. Plani eesuhtami wehlakais lihdz 1. julijam 1924. gadà. Godalgu issneegs $12^1/_2$ tukstoschu dolaru pehz plana peenemschanas un $12^1/_2$ tukstoschu, kad to sahks eewest dsihwè.

Tautu saweenibas pilnà sapulzè,

kas sanahks 1. septembri, peedalischotees ari Mufolini un Mak-Donalds. Ahrleetu ministrijai peesuhtitâ pilnsapulzes deenas kahrtibà usnemti, starp citu: atbrunoschanàs jautajums, sawstarpeja ispalihdsiba usbrukschanas gadijumà, spaidi, kas leetojami pret walstim, kas nepilda Tautu saweenibas lihgumu, zelojoschu seeweeschu un behrnu aissardsiba, werdsibas apkaroschana, intelektuala kopdarbiba, widusskolu diplomu starptautiska atsihschana. X.

Jaunakàs sinas.

Eekschleetu ministrs A. Birsneeks

eewehlets par waldes lozekli „Leepajas bankà“. Sakarà ar atkahpschanos no eekschleetu ministra amata, A. Birsneeks, kà dsird, eewehlechanu peenemschot un **turpmak piligi darbosees „Leepajas bankà“,** ispildot ari bankas juriskonsulta peenahkumus Rigà. H.

Finansu ministrs

R. Kalnings schowakar isbrauz us Ugahli. Rigà ministrs atgreesisees pirmdeenas rihtà. X.

Latwijas behgłu reewakuazija no Tahleem Austrumeem.

Ki. Latwijas pilsonu reewakuazijai no Tahleem Austrumeem atwehleti 3 miljoni rbli un Latwijas suhtneeziba Maskawà suhta turp Latwijas pahrstahwi nokahrtot us weetas un organizet atgreeschanos. Eekschleetu ministrijà peenahkusi kahda latweescha wehstule no Mandschurijas ar paskaidrojumu, ka Mandschurijà un Harbinà ween esot ap 4000 Latwijas pilsonu. Tapat daudz Latwijas pilsonu ir Wladiwostokà. Kreewija behgłu atweschanai us Latwiju pasemnajusi dselszeļa tarifu.

Wahzijas dselszeļu delegazija

eeradusees Rigà un dodas schowakar us Maskawu, kur ar Kreewijas dselszeļu pahrstahwjeem noturès konferenzi. Kl.

Latwijas behrnu draugu beedribai

behrnu kolonijas usturescheanai ministru kabinets atwehlejis 5000 latus. Kl.

Bojà gahjis Latwijas bureneeks.

1919. g. Igaunijas uhdenos gahja bojà Latwijas bureneeks „Irmgard“. Daļa no mantas un takelaschas tika izglahbta un nodota glabaschanà Obroka pagastà, Igaunijà. Eewehrojot, ka lihdz schim laikam no minetàs mantas ihpaschneeku pušes nekahdi soli naw sperti muitas maksas nolihdsinaschanai un mantas iswescheanai us ahrsemem, Igaunijas muitas eestahdes tàs zaurskatis un pahrdos wairakfolischanà, lai segtu muitas nodokli. Ahrleetu ministrijas Baltijas walstu nodala usaizina kuga ihpaschneekus stahtees ar to sakarà, lai nokahrtotu glahbto mantu stahwokli.

Wahzijas delegati

us Kreewijas-Wahzijas dselszeļkonferenzi wakar eebrauza Rigà un schodeen isbrauz us Maskawu.

Automobila katastrofa.

LTA. Nujorkas—Tschikagas ahtrwilzeens sabrauzis kahdu automobili, pee kam nonahwetas 8 perfonas.

Laiks 10. maijà:

Gaisa speedeens turas nedaudz wirs normalà. Weegli, grosigi wehji; pa leelakai daļai mahkonains, brihscheem lietus. Siltš laiks pecturas.

Sakarà ar ziklona zentra pahrweetoschanos pahr Rigu, pulkst. 12.30 pagahjuschà naktì usnahza stipra pehrkona negaiss ar lietu. Pehrkona negaiss schodeen turpinas Latwijas deenwidu un austrumu daļàs.

Nauda kurs Rigas birschà.

1 lats = 50 latu. sim.

	9. maijà.		8. maijà.	
1 Amerikas dolars .	5,16	5,31	5,16	5,21
1 Angliias mārciņa .	22,51	22,78	22,64	22,86
100 Franzijas franki .	31,10	32,05	33,25	34,30
1000 miljardi Wahz. m.	1,—	1,50	1.—	1,50
1 SSSR tscherwonezs .	26,20	27,—	26,20	27,—

Widus-Eiropas ahrstu-internistu kongress Kisingenà.

Blakus Tschekoslowakijas Karlsbadei, Franzijas Wichy, Kisingena ir slawenakà dseedneezibas weeta eekschejàm slimibam, sewischki kuràm sakars ar weelu mainu tranzejumeem. Sche schogad sanahza eekschejo slimibu ahrstu kongress ar pahri par 900 dalibneekeem, gan masak kà pehrn Winè. Redsams, ka tagadejà Wahzijas dahrdsiba daschu aiturejusi. Muhsu 500 rubļus Wahzijà tagad wehrtè tikai $6^1/_2$ markas!

Ahrstneezibas laukà interesai medizinai ir leeli usdewumi, atrisinajami pahrak swarigi problemi, ja minam kaut tuberkuloses, weelu mainu tranzejumus, eekschejàs sekrezijas kaites, agro zilweka nowezoschanos, wehscha slimibas — wisi tee ir wisas zilwezes sisiskas un ari psichiskas labklahjibas jautajumi. Schagada kongresà peedalijàs ahrsti no Holandes, Tschechoslowakijas, Danijas, Schweizes, Ungarijas, daschàm Balkanu walstim, satiku ari weenu indeeti un daschus japanus. Pehz Dr. Panchanau Bose, is Kalkutas, wahrdeem Indijà tagad blakus angku angstskolam un bes Rabindranata Tagore nodibinatàs angstskolas, ir nazionalas universitates Benares un Poona pilsehtàs, kuras gan no Anglijas naw dabunuschas atteezigas sankcijas. Pasihstamàm indeeschu tantas wadonim Gaudi leeli nopelni scho angstskolu nodibinaschanà.

Japanu jaunee kolegi suhtiti us 3 gadeem us Eiropu sagatawotees sawas universitates mahzibas spehka amatam. Japani paschi atsihst, ka tagad retak brauzot us Eiropu, jo wisu augstskolas esot labi nostahditas, esot it nopetni nemami sinatniski spehki un atteezigi instituti. — No Tschekoslowakijas starp ziteem peedalijàs man no agrakeem kongreseem pasihstamais Dr. Guhrs, leelas klimatiskas sanatorijas waditajs Austrumu Karpatos, Augstà Tatrà. Karpateem paredsama leela nahkotne. Tee, domajams, warès stahtees blakus Alpeem. Karpati wehl mas ispehtiti meteorologiskà, kà ari klimato-balneologiskà sinà, lai gan ap 50 gadu pastahw Karpatu ispehtischanas beebriba, kuras preekschneeks tagad ir augschminetais Dr. Guhrs. Lihdz ar to ispirjas jautajums par jaunas Widus-Eiropas klimatiskas un balneologiskas kartes izgatawoschanu. Schim darbam nepeezeeschami preekschdarbi. Galwenais, wisu jauno walstu usdewums isšinat, ispehtit, wisas sawas dseedneezibai noderigàs weetas, inwentarizet wisas schis sawas semes bagatibas. Sasauzams buhtu wisu sinamo walstu klimato-balneoterapijas kongress. Wislabak tas waretu notikt Tschekoslowometropolè Pragà. Tur par scho jautajumu sewischki interesejas prof. Mladojewskis. Bet naw isslehgta warbuhtiba, ka tas eespehjams ari Rigà. Tikai pehz tam buhs eespehjams isstrahdat wisas tagadejàs Widus Eiropas kurortu karti, kurà eetilptu ari jaunàs walstis Latwija, Igaunija, Leetawa, Tschekoslowakija. — Starp citu Dr. Guhrs mineja, ka schi gada junija otrà pusè Tschekoslowakijas tuberkuloses apkaroschanas beebriba noturès tuberkuloses kursus ahrsteem winu tahlakai izglihtoschanai tuberkuloses jautajumà. Sihkak par teem Dr. Guhrs apfolijàs informet ari muhsu ahrstu aprindas, ja kahds wehletos kursus apmeklet un lihdz ar to eepasihtees ar Karpatu klimatu un balneologijas apstahkleem. Par kursu mahzibas spehkeem aizinaschot eewehrojamàkos spehkus no Tschekoslowakijas, Austrijas, Wahzijas, Schweizes un no citu walstu leelakàm universitatem. — Gruhti runat wispahrejà prefè par schauri spezialeem ahrstneezibas jautajumeem, kuri tika istirsati 4 kongresa deenàs wisos atteezigos referatos. Informazijas dehl wareta minet tikai, ka apstiprinas atkal wezà pateesiba, ka sinatne naw absoluti dalama: weenas sinatnes nojares progress nahk par labu citàm. Wehl skaidraki tas juhtams tahdàs disziplinàs, kà ķimijà un medizinà. No prof. Waldena nesen Rigà nolasiteem preekschlasijumeem redzejàm ķimijas straujo attihstibu. Un, lihdz ar to medizinà rodas jauni jehdzeeni: anijoni, kotijoni, jonu terapija u. t. t. No pehdejo gadu ahrstneezibas laboratoriju un sinatnisku institutu pehtijumeem un to panahkumeem, weens no swarigakeem ņo Kanadas ahrstu aprindam ahrstneezibà eerindotais zukura slimibas apkaroschanas lihdzeklis — insulins, kursch atrada nedalitu atsihschanu no Eiropas ahrsteem. Loti apsinigà weidà par to refereja prof. Minkowskis un Holandes ahrsts Dr. Lazneurs. Latwijas ahrsteem par scho lihdzekli jau refereja prof. Krimbergs pagahjuschà gada ahrstu kongresà. Bet insulina jautajums ir tikai sahkums jauneem swarigeem pehtijumeem schai terapijas wirseenà.

Leelakai daļai Kisingenas kongresa referateem bij schauri sinatniska nosihme, wehl daudz buhs jastrahdà wezeem un jauneem sinatneekeem, lai waretu taisit wispahribai noderigus konkretus slehdzeenus. Pehdejàs deenas referatu kodols bij sagremoschanas organu un weelas mainu tranzejumu sakars ar nerwu sistemu. Konstateja, ka daudzos gadijumos, kur ahrsts meklè un slimneeks domà slimibas pirmawotu nerwu sistemà — pirmawots slehpjas organa saslimschanà. Galwenais, ahrstam japasihst zaur un zauri wisa zilweka organisms wina normalà un patologiskà stahwokli, zitadaki naw domajama ahrsteschana wahrda pilnà un labakà nosihmè.

Beidzot, wehl kahds eerosinajums sihmejotees uz muhsu Seemeļ-Austrumu Eiropas daļu.

Buhtu labi ja realizetu un, warbuht, wehl pa-

Nupat iznācis

„Ilustrets žurnals“

Nr. 19

Numurs papildināts un sevišķi kapli ilustrēts ar uzņēmumiem no **mākslas dzīves.**

Dabujams visur. Maksā 50 sant.

LETA.

plaschinatā weidā, 1921. gadā Terbatā, ignunu ahrstu kongresa paplaschinatā presidja sehdē profesora Puffepa preekschlikumu par periodiskeem Baltijas walstu ahrstu kongresseem. Warbuht buhtu eespējams siahtees sakaros ar Skandinawijas ahrsteem un notureet neween Baltijas, bet wisu ap Baltijas juhru esoscho semju ahrstu kongresus. Ir laiks wisām schim walstim kulturelā ceļā saprastees, tuwotees, weenotees sinatniskā darbā. War notikt, ka mehs eiropeeschi paleekam eepakaļ Amerikai, kur ari war pahreet sinatniska pētījumu centrs. Pamatots tamdēļ bij Latwijas uniwersitates organizacijas padomes lēmums 1921. gada nowembri par Baltijas walstu (resp. Baltijas-Skandinawijas) akademiku kongresa sasaukschanu Rigā, saweenotu ar akademisko izstādi. Uzdewuma gruhtuma un mutku uniwersitates organizacijas darbu dēļ līdz schim preekschdarbi wēl atlikti. Wistuwākā nākotnē tomēr tee buhtu atkal jauzsāk, jo tikai caur leeleem darbeem ang ari spēki.

Dr. Ad. Butulis.

Kēnigsberga, 30. aprilī.

Eekschseme.

Nodewas par apleezibu.

Pašwaldibam beeschi ween jaisdod privatpersonam winu wajadzibās dažadas apleezības, noraksti un ziņu dokumenti. Par to atkaunts nemt pašwaldibu labā sinamas nodewas. Pagastos šo nodewu apmehrus nosaka aprinkā walde un nodewas nem no 30 līdz 60 sant. par katru apleezibu waj noraksta lokšņi. Pilsētās turpretī nodewu apmehrs noteikts jau likumā un tikai 10 sant. par apleezibu waj lokšņi. Tā kā schādas nodewas ir pahrak neezigas, tad jamajā pilsētu pašwaldibas likumprojektā to apmehra noteikschana atstāta domei. Līdz schī likuma spēkā nahšchanai nodewas, protams, newar paaugstināt, bet pašwaldibas departaments uz kādu preprasijumu paskaidrojis, ka bez likumā atļautām nodewām pilsētu pašwaldibas war nemt par īšķirdzamām apleezibām un ziteem rakstieem ari ijdewumu atlihdsibu par apleezibu un rakstu izgatawošanu. Np.

Satiksmes gruhtibas ap Walku.

Walkas aprinkā walde luhgusi eekschleetu ministriju, izsūtīt īpaschu komisiju, kurai buhtu janoteiz, kādā zelā nowērst satiksmes gruhtibas Lugažu un Walkas pagastos. Pēc Wilandes schosejas nodošchanas Igaunijas rīcībā, schee pagasti atgreezti no pahrejām aprinkā apdzīwotām weetām, ari no Walkas pilsētas. Mīnētu pagastu eedzīwotāji aizturēti un sodā kā kontrabandneeki. Aprinkā walde domā, ka nepeezeešams jauns zeļš pa Latwijas daļu.

Sg.

Rigas juhrmala.

Ns. Daschas filtu wannu eestahdes sākās darbotees no 15. maija, bet pahrejās atwērs tikai no 1. junija, kad buhs eeradees wairāk peldweetu.

— Loto klubu atwērt atkaunts kulturas weicināschanas beedribas Rigas juhrmalas nodaļai Mellužos.

— Abonementa biketes 10 braukšanām par paseminātu (par 25 proz.) maksu eewedīs sākot ar 1. junīju uz wisām Rigas juhrmalas līnijas stacijām līdz Kemereem.

Laukstrahdneeku algas.

Pēc walsts statistikas pahrwaldes eewākumu un patīkamu sakopotām sinām laukstrahdneekeem — gada puischeem un meitām — tekošā saimneecibas gadā maksāts pee saimneeka ustura (rubļos):

	Gada puischeem 1924. g.	1923. g.	Gada meitām 1924. g.	1923. g.
Rigas apriņķī				
Zebļu „	26.556	22.750	16.674	14.476
Walmeras „	23.118	21.264	16.504	13.348
Wallas „	24.646	18.408	14.662	11.310
Zaurmērā Widzemē	26.378	20.563	15.957	12.854
Leepajas apr.	19.884	13.763	11.924	8.426
Aizputes „	21.120	13.996	12.192	8.126
Kuldigas „	24.982	18.902	13.975	10.775
Wentspils „	23.302	18.230	12.723	9.945
Talsu „	26.465	14.780	13.557	11.566
Zaurmērā Kurzemē	23.128	17.346	12.852	9.745
Tukuma apr.	29.481	22.344	18.342	12.957
Jelgawas „	30.844	22.474	18.441	12.933
Bauskas „	27.489	19.470	16.477	11.703
Jaunjelg. „	24.044	19.386	14.498	12.358
Ilukstes „	17.996	14.045	12.140	9.056
Zaurmērā Semgalē	26.944	20.291	16.451	12.149
Daugawpils apr.	16.316	15.850	11.293	9.948
Rēzeknes „	18.525	15.554	12.356	9.678
Ludzas „	17.106	14.225	11.458	9.282
Zaurmērā Latgalē	17.440	15.192	11.679	9.635
Zaurmērā Latwijā	24.425	19.237	14.735	11.652

No peewestēem skaitļēem redzams, ka schogad gada puischu algas ir par apm. 5000 rbl. augstākas nekā pērn, bet meitu algas augstākas par apm. 3000 rbl. Augstākās algas teek maksātas Semgalē, kur Jelgawas aprinkī tās ir wisaugstākās. Ari Widzemē laukstrahdneeki dabūgi, kas sewischķi sakams par Walmeras un Zebļu aprinkeem. Mērenākas algas laukstrahdneekeem ir Kurzemes aprinkos ir sewischķi Leepajas un Aizputes aprinkos. Lētākī laukstrahdneeki ir wisas Latgales aprinkos. Tas pa daļai izskaidrojams ar to, ka Latgalē laukstrahdneeku truhkums nav, drīzāk gan otradi — to pārpilniba, jo no Latgales laukstrahdneeki teek līdzi ari preeksch Latwijas pārejeem apgabaleem, kur nowērojams laukstrahdneeku truhkums. Ak.

Apbalwots polizijas eerednis.

Ns. Eekšlietu ministrs izsneedzis Jaunjelgawas aprinkā kriminālpolizijas uzraugam Kalninam par zināmu deenestu nandas balwu. Pateizotees K. enerģiskai darbibai atklāta leelāka zagļu banda.

Latwijā pazudis Kreewijas konduktors.

Ns. Indras stacijā pa Kreewijas wilcēna stāwēschanas laiku nozudis wilcēna konduktors. Domājams, ka winsch aizbēgšis un ušturas nelegāli Latwijā.

Dzelzceļu sinas.

No 15. maija uz Tukuma—Wentspils līnijas Sabiles peeturas punktā biļetēm un bagažas apercāzijas, bez līdzschinejām stacijām eewedīs wēl līdz Slokai, Ģaureem, Dubultēem, Busdureem, Sakulanka un otradi.

Notikumu kronika.

H. Klaidona nāwē. Jelgawā polizijas pahrwaldes aresta kamerā pēkšņi nomiris 54 g. w. Wālis Lapiņķis. Winsch arestēts par klaidonibu un bijis neformālis.

Nāwe no peedzēršanās. Pawilostā ahtrā nāwē nomiris Kārlis Reinbergs. Winsch sitmoņis ar krāsnīs kātu un notikuma beenā bijis stipri peedzēries.

Apsagts barons. Bāses pag. Zehrendas pusmuižā baronam Holtejam no aizslēgta skapja izsagti sirgu un werenjuga rati 800 latu kopwērtībā.

Kaušchu ušdrukums. Krišņu sahdžā uz celas sašāvi un eewainoti nošchu buržeeneem Grigorijs Jesimows, Jekaterina Jesimowa, Darja Ossipowa un Teodors Murwejews. Kaušchi drošši Kusma un Andrejs Semowi un Jerofeja Ivanowa apcietināti.

Atšķīrīs. Dobžinatajā, Gulbergu jaunsaimneekam Zilkoam Matrosam bija nesen sadedzināti 4 birkawi seena plawās. Tagad par waino apcietināts un ari atzinies 18 g. w. Jēkabs Bernowskis. a.

Nāwē. Rodega 3. maijā Kadwu Karlim Kalnišcham rīja un līnu kaltētawa. Uguns zēlušees no motora. Sadedzēja 4400 latu. a.

ŽURNALS 19. „NEDEĻA“ 19.

Vāks „Nacionālisma sargs“ — Skulme.

Saturs: Pirmā maija notikumi. Daudz uzņēmumi no augstskolas un saimnieciskas dzīves. Baltijas valstu studentu konference. Latgales un Reinholda kori. Mākslas akademijas audzēkņu mākslas darbu reprodukcijas. Jaunās spēļu kartes. Nac. teatra jauninscenejums. Pretalkohola diena Latvijā un alkohola aizliegums Amerikā. Bērna un mātes aizsardzibas kongress. Lietiškas mākslas izstāde un citi saistoši dienas notikumi. Lauksaimnieciba. Sports, Auto nodaļa. Ceļojums ap zemes lodi un daudz dažadu sīkumu. Stāsta „Aiz aizslēgtām durvīm“ III. turpinājums ar iepriekšejo notikumu atstāstijumu — lasītaji — zvērināti tiesneši sekojat uzmanigi lietas gaitai! „Brīva Sieviete“ turpinājums.

Žurnals patlaban stipri papildināts iznācis un dabujams visur!

Iepriekšejie numuri, drukati pāri par 10.000 eks. izpārdoti.

Redakcija un ekspedicija **Rigā, Tirgoņu ielā Nr. 10.** Tālrunis 50—22.

Bīschkopiba.

Latw. bīschkopibas zentralbeedriba nupat izdewusi kontrolstropa žurnālu, kurā bez wispārīgām atzīmēm par kontrolsaimi eerādīta weela seņu kalendarum un galwenam eenešanam.

Kursus un preekšlasījumus

sarīkojis Kursemes laukšaimneezibas zentralbeedriba 11. maijā Lihgutu laukšaium. skolā par laukšaimneeku noorganizēschanos. No 11.—13. marjam Seekšatē pee laukšaimneezibas beedribas par bīschkopibu. 11. maijā Platonē pee laukšaimn. beedribas par sakrlop. 18. maijā Zihrawā pee bīschk. b. par bīschkopibu. 18. maijā Tetelmindē pee lauksaimn. beedr. par sakrlopibu. 24. un 25. maijā Wezauzē pee bīschkopibas beedribas par bīschkopibu. 25. maijā Dīsch-Drogos pee peenšaimneeku sabeedribas par peenšaimneezibu un sakrlopibu. 25. maijā Tadaiku skolas namā laukšaimneezibas beedribas atkārtošchanas šwehtkos runās weter. ahrsts K. Alksnis. No 29. maija līdz 5. jūn. Tadaiku skolas namā pee laukšaimn. beedribas mohžturibas kursi, kuŗus wadīs M. Leiche.

Preekšlasījumos uzstāsees zentralbeedribas darbineeki K. Peterjons, J. Kalniņsch, R. Akermanis, A. Kuschķis, A. Seemelis.

Zentralbeedriba uzaicina uzkawejoschi peteikties wisas tās beedribas un laukšaimneekus, kuŗi wēlas eerīkot šawās šaimneezibās izmēģinajumu lauziņus ar mākslīgeem mēslēem.

Latwijas maršaimneezibu weicināschanas beedriba sarīkto 18. un 19. maijā Baldonē bīschkopibas kursus; preekšlasījumi: 11. maijā Jumprawā, Šwehtē, Morē, Jaunpatmuišchā.

Beedriba ir nodibinajusi laukšaimneezibas rakstu nodaļu, kura pee wisām nodaļām noorganizēs laukš. rakstu bibliotēkas.

Raunas dzeršmu šwehtkeem

koru koncertēgājumi notiks šwehtku wirsdirigenta K. Puķka wadībā: Leepas rajonam 11. un 25. maijā; Preekuļos 24. maijā; Raunas rajonam 25. maijā; Blomos 28. maijā; Smiltenes rajonam 29. maijā.

Koknese. Salnhšnšchi tilti. Uz Kokneses-Werenes leelzeļa tilti galigi šaurhšnšchi un wiseem apkārtnes eedzīhwotajeem jabrauz 15 werstu garšch zeļa gabals uz Wez-Bebreem. Jau no 1923. gada pagasta walde mēģinājusi zeļu satiksmei flēgušī. Weetējā meschnezība tilteem kokus šen peeschķīrusi —, bet nav neweena kas winus izcirstu. P. S.

Lēbdurgas draudze. Strahdneeku truhkums. Jurģi jau aiz muguras, bet leelai daļai wēl nav šaderets wajadzīgais darbaspēks. Draudzē leels strahdneeku truhkums, sewischķi tās sakams par pušcheem un meitām, un sakarā ar to winu algas augstas. Gada puischu widēja alga: 20.000—25.000 r. naudā, uzwalks waj mēģtelis u. z. peedēwas. Meitām: 10.000 līdz 15.000 r., bariba 3 aitām, pušs līnu, sahbaki un 8—10 mārņz. sēņu. Kalpeem: 15—18 puķu rudzu, 12—14 p. meeschu, 5—8 p. auzu, 1 pušrs rengu, bariba 3 leellopeem un 5 aitām, malka mājes zepschanai un schagari pēc wajadzības. Tas īstaisa masakās 50.000 r. Pee darba jaeet tikai wihram, seewai 4. waj 5. deenu jaeet ganos. Gaun alga, eeskaitot deputatu, izņemot darija, uzstādīta itkā zaur schīs traumes schkalkonu.

„Es pateizos tew, ak, mans drangs Muhamed Ben Hasan,“ eesāka sirsnīgi, šaurai weenmēr masleet izsmejoschai balsij peeschķirdams jaunu traukšņu, „ka tu mani esi pagodinājis, atlaudams apmeklēt tawu mahju un apbrīnot jaunos dārgumus, kuŗus eegūwusi tawa gudriba. Es neesmu atnācis pirkt, tu, wisu juweleeru pēdēja, jo, kā tu pats sini, manos tempļos ir tikdaudz dārgakmeņu, ziņģ zitur gowsmehšļu. Es atwēru pee tewis draugu, kuŗsch ir izzēlojis šeit no šaules lēkta līdz šaules reetam un pasihst winas brīnumus tik labi, ka winu pārnēmis apnikums un nogurums. Bet es winam teicu, ka weenu brīnumu winsch naw wēl redzējis: tawu dārgleetu kambari, o Muhamed Ben Hasan! Un es luhdšu, parādi winam to, lai wina sirds šķatot to noreibst un šķaušā Deewu, kas zilweku darījis par waldneeku wisām schīm brīnumschķībām.“

Muhameds Ben Hasans schuhpoja šawu wezo galwu, wina wilkgās azis slīdēja pāri sirsnā plezeem.

„Lai nāk pār tewi šwehtība, o mans dēls!“ winsch sazija, turedamees widū starp zeņiņiem un preeku, „tawas atnākschanas stunda jaceraksta atmiņu grāmatā selta burteem.“

Firbringers mēģini palozijās; winam radās pārleeziba, ka rīkšenju un reetumu palozischanās ir diwas leetas, starp kuŗām naw nekādas radneezības. Winsch juta, ka nosarkst, un eekoda šaurā luhpās. Uz Muhameda Ben Hasana mājeem šulaini atnesa peebāztas pīpes, kapara bļodu, kuŗā kwēloja ogles un apaļu mīšņa paplāti, uz kuŗas bij kādas divdesmit šķīzinas tāsītes ar mētru kafiju.

„Apsēdschatees!“ Muhameds Ben Hasans uzaicinaja šawus weesus. Šulaini peesteepa no seenam klāt šemos spīļveems un trīs wīri apsēdās. Pa smēķēschanas laiku dzīlā nopeetībā waldija pilnīgs klusums.

Kad katrs bij izdzēris peezas waj šešchas uzpirkstena leeluma tāsītes un ūzis trīs reizes peebāzis pīpi, Muhameds Ben Hasans šaplaukšķināja rokas un peezēlās augšā.

(Turpmāk wēl.)

Nupat iznācis

„Sporta Žurnals“ Nr. 19

Dabujams visur. Maksā 40 sant. (20 rbl.)

Pasta adrese Rigā, pasta kaste 694.

nāk 15.000—16.000 r. Laukstrahdneeku derēschana, ziņģ paredzams, ūgs līdz Wasaras šwētkeem, zaur ko aizkawēsees lauku darbi. R—gs.

Peterupe. Pawasara darbi. Kur šeme apschņāwusi, jau maija pirmās deenās eesākti šagatawošchanas darbi wasaraja sēšajai. Arajeem buhs daudz ko šwīkšt, jo rudeni, ahrkārtīgi slapjā laika dēļ, wisai maz paspēja uzart, daschi pat ne wagu naw dzīnuschi. Bēbīgakais tomēr ir tas, ka leelai daļai truhkst lopbariba, sewischķi tās sakams par sīkeem arajeem; winī nesin, ko izkāpinateem ziņdzīneem likt preekschā. Wiseem eet ganos aitas un daschēem ari ragu lopi, kaut gan wēl neka naw ko nemt. Labi, ka eeslāpjees sīlts laiks.

Alūja. Rekulta labība. Labai daļai wasarajs un daschēem ari rudzi wēl nekulti. Labība stāw gubās, kas galīgi izkultas no daschadeem parasiteem. Graudi, kas wēl palikuschi, weegli, sēklai nederīgi. Schēem nelainīgeem laudīm naw tikpat kā nekādu eenākumu, nesin kā pee sēklas tiks. —bs.

Daugawpils. Tautas Konzervatorijas koncertā 11. maijā peedalas konzervatorijas mākslinieeki, dzeed. G. Viksne, pian. O. Borovskaja, dzeed. V. Aksjutičs un N. Vanadziņš (pavadījumi).

Wiseem jalasa

romans par jaunakeem Latwijas wēstures notikumeem, kuru leekot darbotees Latwijas tapschanas laikmeta politiskām personām, sarakstījis pasihstamais rakstneeks

Anšis Gulbis

:: un kuru drukā ::

„Brīžwa Seme“

Ahrsemes.

Jaunakee notikumi.

LTA. Leetawas, Latwijas un Igaunijas parlamentu lozekļi schowasar atbildēs uz angļu parlamentareeschu pēhrno wizīti **ar izbraukumu uz Londonu.**

Laikraksti sneedz interesantu „statistiku“ par 1. maija **demonstrazīju, kuru komunisti sarīkoja Kaunā.** Demonstrazijā peedalījās apm. 160 personas; 96 no tām polizija apzeetinaja. Pahrbaudot winu dokumentus, konstateja, ka apzeetinato starpā ir 79 schīhdi, 11 leetaweschi un 5 poļi.

Wahzijas lidošschinejais šuhtnis Leetawā von Olshausens, kuŗsch pahreet tahdā pat amatā uz Belgradi, wakar nodewa walsts wizepresidentam atwadischanās wizīti. **Par Olshausena pēhznahzeju Kaunā** eezelts Wahzijas ahrleetu ministrijas pasu nodaļas waditajs Schreters.

Ahrkārtīgi **postoschs weesulis** 7. maijā nepilnas minutes laikā izsnīhzinajis Kleinbērndtenas zeemu Harza kalnos. 20 nami pilnīgi sagruzti.

Greeku waldība dahwajusi Saweenotām Walstīm kā atsinības balwu par amerikaņu palīdzību greeku bēgļeem **Prakšiteļa Hermeņa statuju.**

Ņo Jodpuras telegrafē, ka aeroplans ar **portugaļu lidotajeem,** kuŗi atrodas zelā no Lisabonas uz Makao, Piparas notwadā nokritis šemē un sadragats. Lidotaji tomēr naw nopeetni eewainoti.

Wemblijas izstādē 7. maijā sākās Igaunijas waldības eerīkotā miniaturteatri, kuŗsch demonstrēs publikai spēļgtus notikumus no Anglijas wēstures. Apmeklētaji wareja nostatitees weenu no bīstamākām operazijām, kādas angļu karakuģi weikuschi pasaules karā, **Seebriges mola izsnīhzinaschanu** Flandrijas peekrastē 1918. g. aprīlī. Skatuwē, kuŗas leelako daļu aizņem uhdens — juhra ar peldoscheem karakuģeem miniaturā, wisi notikuma weetas preekschmeti atweidoti pēc tāda mērogā, ka juhras juhdze dabā līdzinas apm. 30 pēdām teatri. Seebriges „mols“ ir 45 pēdas garsch. Skatuwes dziļumā war redzēt Flandrijas kāpu grēdas. „Uzbrukumu“ eesāk wairāki ar akmeneem peekrauti kuģi kreiseru „Vindiotive“ un „Mersey“ pawadībā. Apbrīnojami dabiski atweidota winu apschaudischana — „wāzu“ granātas sprāgstot katra uzschauj gaisā apmēram 2 pēdas augstu uhdens strūklu un drīz ņ sāk dragāt kuģu wirsu. War redzēt, kā nogremdejamee twaikoņi weblāk tumšā un izleetojot mākslīgu miglas mākoņi sasneedz eeejn Seebriges kuģu kanālā, pa kuru mēdza izbraukt Lamanschā wāzu zemūdenslaiwas, un grimstot to aizsprosto. Beidzot angļu zemūdenslaiwai „C. 3“ izdodas nesātatotees uz ahrkārtēji stipro eenaidneeka ugunī molu sašpridzināt.

Irijas brīžwalsts ar angļu waldības peekrischanu eezels sewischķu **šuhtni Waschingtonā.** Tāda pārstāwneeziba Saw. Walstīs jau sen ir Kanadai.

Wēstule, kuŗu Makdonalds nosūtījis Franzijas ministru prezidentam, ihsos un draudzīgos wārdos eepazīstina Puankarē ar sarunām, kas notikuschas Londonā ar Belgijas ministreem Teuni un Himansu. Wēstulē uzsweŗŗ, ka sarunas bijušchas neoficialas un wēstas pilnīgi nepeespēsti. Beigās izteikta zeriba, ka schis sarunas palīdzēs nosākaidrot atmosferu un nowedīs pee sawstarpejas saprašchanās.

Riga.

Pahrdaugawas apgahdaschana ar dzeramuhdeni.

Kl. Bij nolemts uhdens magistrali, kuŗa apgādā Pahrdaugawu ar dzeramuhdeni wezā dzelzstilta izrautā weetā, pahrzelt uz jauno dzelzszeļa tiltu, līdz pa to magistrāli izrautās weetas garumā un atkal pahrwest uz wezo tiltu. Darbi bij eesākti un Pahrdaugawa buhtu dabujusi uhdeni agrākos apmēros schis nedēļas sākumā, bet darbus pārtrauza schosejas un semes zeļu waldē, tapēz ka izņēmēja weetā eeweda pāhru dzīneju izņēmās weetas atjaunošchanai. Pārtrūkums beigs eedzīšot schonedēļ, pēc kam uhdensweda darbus atjaunos.

Pedagogiska izstāde.

La. Skolu departaments paredz, ka pedagogiskā izstāde Rigā no 1.—8. augustam peedalīsees wisas mācibas eestādes Latwijā. Pa izstādes laiku sākamās daudz skolotaju, kapēz buhtu sarīkojami preekšlasījumi, daschādi mācīgajumi metodiskos jautājumos u. t. t. Skolu departaments un izstādes rīcības komiteja greeschas pee organizacijām, izglītibas eestādēm un darbineekeem ar luhgumu neatteikties sneegt palīdzīgu roku scho nodomu izwešchanai. Par nodomateem darbeem luhdz paziņot skolu departamentam līdz 1. junijam.

Rigas dzīmtsšaraksta nodaļā uzsaukti

8. maijā:

Inženeers Karlis Steinbaums no Zebļu ar kantorīši Sentu Melaniju Lewenšteinu no Rigas; grāmatdrukalajs Martinsch Reinholds Plahms no Zebļu pag. ar Mildu Lakai no Raunas draudzes; galdneeks Aleksandrs Ernsts Teodors Maticsš no Rigas ar Wilhelmīni Olgu Uršnowitz no Rigas; tirdzn. zin. kand. Zigfrīds Meierowičs no Durbes draudzes ar Kristīni Baltman no Jahnu muižchas; tirgotajs Juliņš Engelhards Scheidereiters no Wentspils ar Katrīni Linu Parre, dzīm. Struppe, no Rigas; meesneeks Alfreds Aleksandrs Augusts Tihrumneeks no Rigas ar Linu Elwīru Steinberg no Kreewijas; korekturs Roberts Kanis no Walmeras ar Elsu Alidi Drulle no Drumeenas pag.; mūzikis Leonīds Jahnis Blaķis no Rigas ar Alidi Elsu Dunde no Rigas.

Jaunu juhrmalas wilzeenu. Gewehrojot leelo pasažieeru sapulduzumu šwētdeenās uz juhrmalas wilzeenu Nr. 70 (peen. Rigā 17.25), sākot ar 11. maiju pa šwētdeenam un šwētku deenam starp Sloku un Rigu buhs apgrozībā wilzeens Nr. 66 (no Slokas aizeet 14.28, Rigā pceu. 16.04). Sākarā ar to pa šwētdeenam atgriež no 11. maija līdz 8. jūn. wilzeens Nr. 96 starp Sloku—Rigu (peenāzja Rigā 22.50).

Ma. Wasaraneeku mantu pahrwadaschanai uz Rigas juhrmalu drīzumā norīkos šewišķu bagažschas wilzeenu un no Augšburga tw. firmas — preischu twaikoņi, jo wiņš mantu pahrwadaschanas smagums gulšees tilta bojaschanas dēļ tagad uz dzelzszeļu un uhdens zeļu.

La. Formas zepure juhrneeckem. Daudzi mūžu juhrneeki walkā daschādu waļstu un parangu formas zepures; juhrneezības d-ts izstrādā noteikumu projektu, pēc kura paredzēts eewest formas zepures wiseem juhrneeckem, kā ari d-ta un ostas waldes eerēdneem, kuŗeem darīschanas ar publiku.

Walsts darbineeku ahrsteschana. Darba ministrija paziņo, ka wisi nenomaksātee rēķini par walsts darbineeku un winu ģimenes locekļu ahrsteschanu 1923./24. budžeta gadā eesūtāmi weselības nodaļai dēļ atmaksas līdz 1. junijam.

Z. Walsts bibliotēka pēdējos gados stipri paplašinājusi darbibu. Bibliotēkā atrodas ap 300.000 daschādu grāmatu, brošuru un periodisku rakstu sēju. Lasītaju skaits pieaug. 1923./24. gadā bibliotēkas lasītāwu apmeklejuschas 102.000 personas (1920./21. gadā — 24.904).

La. Truhkst twaikoņu peestāstues. Kremera un Wolera muižchas aplahrtnes eedzīhwotaji luhguschi pilsētas waldi eerīkot twaikoņischu peestāstni. Wincem tagad jamēro zelšch ap stundas gājēenu līdz Zementa fabrikai.

La. Ledlauschus noweetā uz gnu. Juhrneezības d-ts noweetā ledlauschus „Pehrkons“ un „Lāčplēsis“ uz gnu Daugawgrīwā, jo pa wasaru winī naw wajadzīgi.

Darba spēka peedāhwājumi un peeprasījumi aprīlī. Darba meklētāju skaits mēnesī 1019 wīhr., 1389 sēw; no beidzārbneekeem atsnemtas weetas 170 wīhr., 370 sēew.; mēnesī bijis brīhwu weetu: weetejās 151 wīhr., 235 sēew., ārzemēs 186 wīhr., 154 sēew; beidzārbneeku skaits uz 1. maiju 339 wīhr., 406 sēew; brīhwas weetas uz 1. maiju weetējās naw, ārzemēs 115 wīhr.

a. Walsts cerēdnu kooperatīvs eewēlejis par waldes preekšneeku J. Kruhmiņu un par rewīzijas komisijas locekļu-neeku R. Grīnbergu.

Indeeschu kapenes.

Teas Harbou romans.

(30. turpinājums.)

Firsts pagreezās pret Firbringeru un turejās wina pusē. „Tagad uzmanatees!“ winsch sazija ar šawu slāsto smaidu un aizšweeda zigareti. „Tagad mēs atstāsim Indiju un nonāksim šweschā semē, kuŗu es mīlu, un kuŗu ari jūs eemīlēsieet, jo wina ir skaista, gruhtsirdīga un — zīl ātrāj winas īpaschneeka slēpuma — pašaku seme, kuŗa nepasihst nekādu ruhgtumu. Mājā, kuŗas preekschā mēs nokāpsim no sīloneem, ir Muhameda Ben Hasana dzīhwoklis. Bet pateicība tās tīkpat maz ir dzīhwoklis, kā templis — debesis. Kad jūs eerādīsieet wezo, jūs teiksieet: tas ir Abrams no Mamres birzes, kad winsch peezēlās, lai apkāpotu šawus beewischķos weesus. Winsch ir mājāts wīrs un strādās par koranu. Winsch ir dzēris Mekā šwētās aktus uhdeni un arābu aģinis wina dzīhslās ir tīkpat newiļņotas kā praweetim, kuŗa wārdā winsch runās. Wina lepnums ir bezgalīgs, tāpat kā wina brunneezīskums. Indijā, pilsētā un šawā mājā winsch wēl arween ir tālsuschu zilweks, kas dzīhwo telti, un kuŗam wina telti nāhwigais eenaidneeks paleek par zeemiņu un draugu. Man ir leels bardzīnums celaišees ar winu strīdu, lai gan no uzwaras man jau eepreeksch jautāsies — jo winsch rīkojās ar Harruna Al Rašchida un leelās izšķehrbetajas Sobeidas laika ekstatiskām šwehrastu un lahstu formulām. Schēhl, ka jūs pats newarat šaprotees ar winu. Bet jums buhs leelīsks tulks. . . Dzīrdi, Namigani? Es gribu, ka man buhtu schodeen eenesls, buht ar tewi apmeerināmam!“

„Tew majag tikai pawēlēt, kungs!“ nomurminaja kalpotajs.

„Uzmanatees — apakschēemes ejam mēhdz buht šawi mutuļi,“ turpināja radscha. „Muhamedam Ben Hasanam ir šķila šajuhta un winsch ir ari par wiltīgu, lai winsch zēlu uz šawu wisšwētāko rahdītu ar elektrību. Abas schis lāpas ir loti nostādītas un ahrkārtīgi maldinoschas; es zandrīz gribēju apšwēhret, ka schai paschā weetā mēs esam bijuschi jau diwas reizes. Bet zitadi gan wezam pilniga taisnība. Kas šawa pagraba welwēs uzglabā tikdaudz dārgumu, ka wisas schis semes beewibas tās waretu pilnīgi no jauna izgrezināt dārgleetam — un tas naw neeki — tam ir ari teesības, pahrwērst šawu mājn par maldu labirintu.“

„Sche ir loti mīļš,“ peesihmeja Firbringers, pahrwilkdams ar roku pār seenam.

Radscha paraustija plecus.

„Kas zin — warbuht wezais ir šagatawojees ugunsdzēsumu gadījumā applūdināt apakschēemes ejas ar uhdeni. Winas rāžas kāpre uz leeleem darbeem izpaušchas ari sēhe.“

Sēhns, kas gāja wineem pa preekschu, apstājās widū pee kāpbas seenas, pamāja lāpu nesejam schurp un peedanāja akmenim.

„Tagad nāks Ali Baba un tschetrdesmit lampiņāji,“ pusbalsī prātoja firsts. „Nelaujatees šamulsinātees, Firbringera kungs. Labam uzwedumam peelāgojama ari atteeziga eetehrpa. Neiz jau šlawedami atzinām Muhameda Ben Hasana stila šajuhtu.“

Muhris bij pawēhrees waļā, un Firbringeram nebij palaimejees šaskatīt, kāpdā kārtā tās bij notizis. Kur bij akmens bijis, blenja pretim zaurums. Tur eekšcheenē bēga gaišma. Damaskas kapara ampele nokarājās no greesteem; kwēlojoschā ēlku radīja dīhwainu, eemīdīnoschu smarschu. Apakschā, taisni sem ampeles bij tepīkis, luhgschanu tepīkis no šenšeneem laikeem. Wina krāsas bij jau gandrīz izdzēsušchas.

Uz tepīka sem ampeles stāwēja kāpbs wīhrs. Wina burnufs bij balts, winsch walkāja šaku turbanu, kā tee, kas peeskaita šewi praweeschapēhznāhzejeem.

„Esi šumināts, o first!“ šweiciināja wezais, šwinīgi pazeldams rokas.

Namigani uzņēmās šawu amatu. Un kad un Firbringers klausījās wina steidzīgā un loti afā tschukstonā un reizē ari šweschajās skaņās, kuŗas Muhameds Ben Hasans apmainija ar šawu augsto weesi, kad winsch eeelpoja ēlles smarschu un ampeles gaišmā novērojā abus wīhrus, kuŗu apšweizināschanās bij darbiba, kas, schķitās, nebij tāhlu no deewkalpojuma nozīmes, winsch redzēja pats šewi stāwam pee kāpbas upes, kuŗas platā straume atschķīhra to nošt no pahrejās pasaules, tā kā winsch to, ko tee runaja un darija, uztwēra itkā zaur schīs traumes schkalkonu.

„Es pateizos tew, ak, mans drangs Muhamed Ben Hasan,“ eesāka firsts, šawai weenmēr masleet izsmejoschai balsij peeschķirdams jaunu traukšņu, „ka tu mani esi pagodinājis, atlaudams apmeklēt tawu mahju un apbrīnot jaunos dārgumus, kuŗus eegūwusi tawa gudriba. Es neesmu atnācis pirkt, tu, wisu juweleeru pēdēja, jo, kā tu pats sini, manos tempļos ir tikdaudz dārgakmeņu, ziņģ zitur gowsmehšļu. Es atwēru pee tewis draugu, kuŗsch ir izzēlojis šeit no šaules lēkta līdz šaules reetam un pasihst winas brīnumus tik labi, ka winu pārnēmis apnikums un nogurums. Bet es winam teicu, ka weenu brīnumu winsch naw wēl redzējis: tawu dārgleetu kambari, o Muhamed Ben Hasan! Un es luhdžu, parādi winam to, lai wina sirds šķatot to noreibst un šķaušā Deewu, kas zilweku darījis par waldneeku wisām schīm brīnumschķībām.“

Muhameds Ben Hasans schuhpoja šawu wezo galwu, wina wiltīgās azis slīdēja pāri sirsnā plecēem.

„Lai nāk pār tewi šwētība, o mans dēls!“ winsch sazija, turedamees widū starp zeņiņiem un preeku, „tawas atnākschanas stunda jaceraksta atmiņu grāmatā selta burteem.“

Firbringers mēģini palozijās; winam radās pārleeziba, ka rīkšenju un reetumu palozischanās ir diwas leetas, starp kuŗām naw nekādas radneezības. Winsch juta, ka nosarkst, un eekoda šawā luhpās. Uz Muhameda Ben Hasana mājeem šulaini atnesa peebāztas pīpes, kapara bļodu, kuŗā kwēloja ogles un apaļu mīšņa paplāti, uz kuŗas bij kādas divdesmit šķīzinas tāsītes ar mētru kafiju.

„Apsēdschatees!“ Muhameds Ben Hasans uzaicinaja šawus weesus. Šulaini peesteepa no seenam klāt šemos spīļveems un trīs wīri apsēdās. Pa smēķēschanas laiku dzīlā nopeetībā waldija pilnīgs klusums.

Kad katrs bij izdzēris peezas waj šešchas uzpirkstena leeluma tāsītes un ūzis trīs reizes peebāzis pīpi, Muhameds Ben Hasans šaplaukšķināja rokas un peezēlās augšā.

(Turpmāk wēl.)

Raibais kakts.

Betona zeļi Amerikā.

Radit idealu zeļa tīklu — ta ir problema, kuŗu amerikāņi, winu oficiālās eestādes, privātās sabeedribas, inženeeri šākot no 1916. gada mēģina atrisināt uz to labāko. Sešchu pēdējo gadu laikā Amerika, kuŗ uz 8 zilweeem skaitas weens automobīls, izstrādājusi 40.000 kilometru modernu zeļu, peemērotu intensīvai automobīļu satiksmei. Neweena walsts naw izdewusi tāhdas naudas summas šaweem zeļeem, neweenai walstī naw tik labas izstrādātas metodes un peedzīhwojumi kā Amerikai. Pēc statistiskām sinām 20 geologu beedribas, 146 oficiālas eestādes, 31 pašwaldibas eestādes, 24 ruhpneeku, 206 uniwersitātu nodibinātas beedribas un 430 daschādas privātas eestādes nodarbinātas ar teoretiskeem un praktiskeem zeļu jautājumu atrisinājumeem. Wisu scho beedrību studiju panāhkumi teek šawāhkti no īpaschas zeļu pētīschanas padomes un atklāhtībā publizēti. Bez tam wēl techniņķi zeļu birojs katru gadu šanem 300.000 dolarus, lai izdarītu mērķinajumus par daschādu zeļeem nodomātu materiālu pretestibas spēhjam.

Amerikā šastāvami šimteļi izmēģinajumu zeļi, no kuŗeem weens loti interesants Pitsburgā, ārs Batoš. Pēhdejais taisīts no betona. Schis zelšch jau pastāhv 12 gadus un leelīsti uzglabājees. Katru deenu pa scho zeļu zirkulē ap 2000 automobīļu. Schis izmēģinājuma zelšch peerādījis, ka bet

Budscheta debates Saeimâ.

Saeimas kopsehde 8. maijâ.

Wakar bija budscheta wispahrejo debatu otra deena.

No kreewu tautibas minoritates Korezkis ar leelu patosu stahsta par budscheta komisijas zihnu ar reforeem pee budscheta isweidoschanas. Latgaleetis Wl. Rubuls pahrmet waldibai, ka wehl naw nokahrtotas Latgales schnoru semes leetas. Kâ parasts, fuhdsas, ka latgaleeschem esot par maz dots laukfaimneezibas wajadsibam, kulturas pazelschanai. Wehl naw nosusinats Lubanas eseris. Masineeks W. Salnajs peekriht, ka tagad un ari wehl twakâ nahkotnê budschets wisdroschaki pamatosees galwenâm kahriam uz neteeschem nodokleem, muitu, monopoleem, walsts regalijam un usnehmumeem. Runatajs domâ, ka buhs nepeezeeschama ari walsts meschu pastiprinata ismantoschana ari uz preekschu. Norahda, ka preteji sawu partijas beedru ussfkateem bij finansu ministrs Buschewizs budschetu dibinajis uz neteeschem nodokleem, muitu, mescheem u. z. Wisâ wisumâ budschets masineeku frakzijai esot peenemams, bet pee balsoschanas waina tomehr paturescot few brihwas rokas. Ar leelu pahrmetnunu kaudsi budscheta komisijai usstahjâs no semneeku saweenibas J. Goldmanis, ka ta eedroschinajusees strihpot laukfaimneezibas departamentu. Runatajs schinî apsihkli saskata waj wesela kara gahjeenu pret wisu laukfaimneezibu. Laukfaimneeziba schinî budschetâ sewim neka newarot atrast. Prasa kara saudejumu atlihdsibu. Pasimo, ka ari semneeku saweeniba lihdsigi masineekeem pee balsoschanas paturot few brihwas rokas.

No schihdu tautibas minoritates Dubins nahk ar mîlsu suhdsibu farakstu, atkahrtodams ari agrakâs par schihdu neelaischanu Latwijâ no padomju Kreewijas, eerobeschojumeem namu pirkschanâ, par spaideem Latgales pilsehtâs peespeeschot schihdus eerobeschot tirgoschanâs laiku swehtdeenâs. Ar leelu brawuru Dubins kritisê walsts finansu politiku, ka ta esot schauri nazionala, schihdeem banku nedodot aisnehmumus, latweeschi neka nejehdsot meschu ruhpneezibâ. Wisus pahrsteidz ar apgalwojumu, ka linu monopols neka neeenesot un to wajagot atdot ārgotajeem. Pahrmet zentralai semes eerihzibas komitejai sinamâs wasarnizu leetas. Pa wisu Dubina runas laiku sakarâ ar wina kategorisku walsts finansu saimneezibâ, sahlê jautriba un starpsauzeeni.

Ar wairak kâ stundu garu runu no poku minoritates usstahjâs Werschbizkis, ari ar suhdsibu farakstu par administrazijas rihzibu uz weetam. Ar semes atsawinaschanu gruntâ stahwokli esot nonahkuschi poku muischneeku kalpi un beenestneeki. Agrak teem kungi esot dewuschi wisu par brihwu. Runatajs nemas droschibu apgalwot, ka poku tautibas eebsihwotaji esot ahrkahrtigi apspeesti ari kulturelâ un politiskâ sinâ. Pamats schim apgalwojumam administrazijas atsewischkas patwaribas uz weetam. Runatajs paskaidro, ka Polijas waldibai neesot aneksijas nolukku.

Arw. Kalninsch (dem. zentrs) atsihmê, ka mehs pahrejam uz wairak waj masak normalu budschetu. Kara rehtu dseedinaschanai wajadsigee isdewumu posteni, kaut ari weselos apmehros, sahk samasinatees un budschets schogad ir bez defizita; ari pagahjuschâ gadâ budschetâ nebija istruhkuma. Atbildot Dubinam uz apgalwojumu ka finansu ministrija, pareisi sakot, walsts kase, no tautas tikai isspeeschot un neka nedobot preti. Kalninsch norahda, ka tahds apgalwojums ir patwirschiba, jo kaut zik eedsilinotees budschetâ, war pahrleezinatees par weselu rindu kapitala jau pat leelakâm buhwem un darbeem, kâ peem., Leepajas dselszela pahrbuhwi, slotes buhwi un hipoteku bankas dibinaschanu. Tee jau ir tahda apmehra isdewumi, pee kureem mehs lihdz schim newarejâm kertees. Nepareiss ari otrs norahdijums no Goldmana, ka naw peeteekoschi eewehrotas armijas wajadsibas, to rahda salihdsinajums ar zitu walstu isdewumeem armijas wajadsibam. Protams ka neweens isdewumu posteenis muhsu budschetâ naw ideals, bet mehs isdodam tik, zik waram. Goldmanis atkahwâs ari apgalwojumu, ka laukfaimneeki schinî budschetâ neka newar few atrast. Bet lai runâ fakti: ir strihpots no kredita postena laukfaimneezibas kreditos 500.000 latu, bet peeliktas semes bankai 5 miljoni latu laukfaimneeku aisdewumeem. Tâ tad sinamais apgalwojums naw pateeks. Protams, ka laukfaimneeziba waretu wehl wairak leetot, bet ir darits kas eespehts. Tahlakâ nepateesiba ir, ka naw panahkts eetaupijums departamentus apweenojot: eetaupijums ir pusotra miljona rubku un reis par wisam reisem ir panahkta eeredzu schtatu samasinaschana.

Tahlak runatajs peegreezschas kahdam masak zilatam postenim budschetâ, tas ir, spirta monopola pahrwalde. Ar tagadejo spirta pahrdoschanas weidu sekmê tautas atbirdischanu: tas tamdehl, ka spirta isdalischanas lihgumâ paredseta leelaka malsa isdalitajeem, ja wini wairak pahrdod. Tahdas kahrtibas naw nekur, pat Kreenijâ lahdas nebija. Tahlak wisâ spirta monopola leetâ ir konstatetas nelikumibas. Wispirms pehrnâ gadâ finansu ministrs bez kabineta lehmumu ir uz sawu galwu paaugstinajis spirta zenas un uz tahdu aprehkinu pamata, par kureem war tikai ironiset. Un wiss tas darits pat pret walsts kontroles peekrischanu. Walstij nodariti saudejumi par apm. 10 milj. rbl. un wehl 700.000 rbl. par sihmognodokli, to finansu ministrs naw eekasejis. Kad agrakai waldibai aitrahdija uz schim nelikumibam un praksja tahda finansu ministra aiseeschanu, atsilde uz to skaneja waldibas ofiziozâ „Brihwâ Semê": tahds ministrs mums patihk. Ir jau atklahts noslehpums, kahdas intereses te strehleja lomu.

Nahkoschâ leeta, kur aiz bij. walbibas neproschanas waj zita eemesla, ir bijuschi leeli saudejumi, ir linu monopols. Ir bijuschi apgalwojumi, ka linu monopolu atzelot, raschotajs eeguhtu wairak, bet ar skaitleem war pierahdit, ka tad tee dabutu masak, jo privatais uznehmejs ari grib pelnit un to pelnus teesu raudsis eeguht no raschotaja, lehtak pehrkot. Bet ar linu monopolu stahw sakarâ kahda zita behdiga leeta, kas notikusi agrakâs waldibas laikâ: pag. gada oktobrî un nowembrî linu nodalas rihzibâ bija 2107 tonnas. Pahrdotas taisni oktobrî un nowembrî uz dascheem lihgumeem 7,656 tonnas taisni tajâ laikâ, kad konjunktura linu tirdsneezibâ bija tahda, ka linu zenas strauji zehlâs un no ta laika lihdz tam, kad lihgumus pildija, t. i., februara mehnesî, zenas ir zehluschas gandrîz par 40 anglu mahzinam uz tonnas. Tâ tad pahrdoti uz preekschu linî, kuri wehl nebij a nodalu rihzibâ. Pawisam ar tahdu saudejumu ir pahrdoras ap 5600 tonnas un par scho naudu waretu apmeerinat weselus 10 gadus wisas neapmeerinatâs wajadsibas. Tik nesaprahtigi rihkojuschees agrakâs waldibas finansu ministrs ar sawu beedri, kurus atbalstija tâs frakzijas, kuras tagad deneegogiski apgalwo, ka tagadejâ waldiba laukfaimneezibai neka nedodot.

Schis agrakâs waldibas rihzibas sekas gulstas uz tagadejo walsts budschetu un tomehr schis budschets naw tahds, ka par to nesaretu balsot.

Istirsajot politiskos eebildumus, kuzus zehla pee budscheta Dubins, it kâ muhsu bankas peekopjot schauru nazionalu politiku, Kalninsch lakos apmehros, kâ tas wineem peerahkstos kas statistikas dabujuschi aisdewumus baudsi leelakos apmehros, ka tas wineem peerahkstos pehz eebsihwotaju skaita. Sihmejotees uz wasarnizu un meschu leetam, tâs ari eewaditas agrakâs waldibas laikâ. Newar ari peekrist teem eebildumeem par sozialâm wajadsibam sihmeteem isdewumeem, kuri politiski un saimneeziski nepeezeeschami. Patihkami bijis dsirdet no Werschbizka, ka poku waldiba neteezotes pehz teem seschem pagasteem, bet wehl patihkamâki buhtu ja poku waldiba pilnigi oficiali reis nokahrtotu robeschu atteezibu ar mums.

Beidsot runatajs greeschas pee opozizijas un masineekeem un semneeku saweenibas, norahdams uz winu opozizijas ihsteem motiweem.

Wisâ wisumâ opozizijas ihstee motiwi ir nemeers ar waldibu.

Sihmejotees uz masineekeem, loti raksturiga ir 1. maija interpelazija. Ir pagahjuschâ gadâ, ir schogad 1. maijâ masineeki loti nemeerâ ar waldibu. Pagahjuschâ gadâ masineekeem bija weens ministrs kabinetâ un wini pehz 1. maija nekahrtibam sauza — tas ir kauns, ka waldiba paredsedama nekahrtibas, naw aisleguši gahjeenus. Schogad masineeki nostahjas otradi un sauz: waldibai bij sinams, ka war gaditees kahdas neezigas sadurksmes un wina noleedz gahjeenus, isjauzot muhsu spehku demonstraziju. — Schis pretejâs usstahschanâs skaidri rahda, kahdi ir ihstee motiwi masineeku opozijai: wineem wajadzêj waldibâ trihs-tschetri ministri. Wehl masineeki neeminej a wisu laiku, ka wini newarot ustizetees waldibai tapehz, ka winas laikâ esot eerades Needra. Needra ir atbrauzis un winsch eeweetots zentralzeetumâ un nodots Latwijas neatkarigai teesai, kuru noorganisejis bij. teesleetu ministrs, masineeku partijas beedrs. Mehs esam meerâ ar scho teesu un tai usticamees. Tikpat diwdomigi masineeki isturas ari sozialâs likumdoschanas jautajumos, wahrdos apgalwodami, ka wini peekriht tagadejam stahwoklim, bet darbos usstahdamees par wiskrasakeem likumeem, kuri galâ nes tikai launu.

Labâs puses opozizijas ihstee motiwi ir lihdsigi mineteem masineeku motiweem. Jo raksturiga te ir weena bihstama parahdiba, kuru eewedusi labâ puse. Ta ir dewise: partik par zik. Mehs pabalstisim waldibu par tik, par zik tas ir isdewigi no muhsu partijas interescu weedokla. Ta ir ta pati politika, kurai klasisku peemehru dewa sawâ laikâ Kreewijâ Kerenska waldiba. Ari tur bija par tik, par zik mums tas ir isdewigi. „Par zik weens kahds wirsneeks waj waldiba mums ir nepatihkama, par tik mehs winu nokengajam un norejam un masinam waldibas autoritati." — No tahdas politikas ir jabrihdina. Wajaga usrahdit nepareisibas, bet nefatrizinat neatbildigas opozizijas wahrdâ wisu walsts dsihwi. Tas war nowest pee behdigâm sekam un tapehz wajaga cestahtees ihsumam, ja ne ar labu, tad ar launu.

Pehz tam sehdi wehla laika dehl slehdz. Nahkoschâ sehde schodeen pulksten 5. Turpinasees debates par walsts budschetu. S.

Atklahta wehsture.

Kahds Ernests Barons, kursch dehwê sewi par profesoru, aizgaisis Matisa eelâ 11/13 tâ sauzamo „Limitiskâs filosofijas akademiju" lihdz ar museju, biblioteku un mahksias salonu, isdodams atteezigu schurnalu „Lahtschplehsis - limitists". Limitiskâs filosofijas beedriba jakarâ ar to pasno atklahtibai, ka winai, kâ ari schîs filosofijas nodibinatajam un beedribas idejiskam wadonim prof. K. Schakowam naw neka kopeja ar mineto akademiju un nekahdos sakaros ar winu nestahw. Prof. K. Schakowa rakstos schurnalâ „Lahtschplehsis-limitists" eeelaistas rupjas, nepeedodamas fuhdzas, sewischki atteezibâ uz respeestâm prof. Schakowa matematiskâm formulam, kâ kroplojot un kompromitejot limitisma ideju ispauschanos. Ewerteotee schurnalâ Schakowa raksti sihmejas uz ograkeem gadeem; pehdejâ laikâ prof. Schakowa raschojumi minetam Baronam naw peeejami.

NB. Pahrejos laikrakstus lukdsam pahrbrukat.

Pirmdeen, 12. maijâ, Seltmata jubilejâ — wina wehsturiskâ luga „Indulis".

Sahkot ar 12. maiju israhdes sahkses pulksten 7½ wakarâ.

Seltmata jubileja. 12. maijâ Seltmatis swin jubileju. Schî jubileja ir diwkahrteja: paeet 30 gadi kamehr winsch sahjis darbotees kâ rakstneeks un 15 gadi — kamehr darbojas kâ skolotajs mahksias pedagogs. Seltmatis sawâ laikâ nahza ar sawâm „Wijolitem", kuras usstahdija droschu problemu, par to ustrauzâs baudsi loreiseese wezlaizneeki, bet no muhsu rakstneezibas wehstures stahwokla par scho darbu war tikai pateiktees. Seltmatis darbojees ari teatra laukâ jau kâ „Auseka" Tautas nama teatra waditajs. Wehlak winsch eerosmatis Latwju dramatisko kursu nodibinaschanu, un kopâ ar Duburu wini bijuschi pirmee darbineeki schais kursos. Seltmatis sarakstijis ari wairakus lugas, kâ pehdejâ parahdijusees uz skatuwes pasaka „Arajdehls". Sawâ jubilejas deenâ Seltmatis usstahsees wehl ar weenu lugu — wehsturisku dramu „Indulis". Tam apstrahdata pasihstamâ Embotes leika, kura peewilkusi jau wairakus rakstneekus. Seltmatis to buhs apgaismojis atkal no sawa stahwokla.

Dailes teatrs.

Schodeen „Romeo un Julija".

Sestdeen, 10. maijâ, lautas israhdê „Lisistrata".

Swehtdeen, 11. maijâ, 2 deenâ strahdneeku israhdê „Seschi masi bundseneeki" un ½8 wakarâ „Romeo un Julija".

Otrdeen, 13. maijâ, 5 p. p. kareiwju israhdê „Romeo un Julija".

Pianista Artura Schnabela pehdejais koncerts 11. maijâ, 8 wak. Amatneeku beedribâ. Programâ wahzu romantiki Webers, Schuberts un Schumans. Biletes pee Neldnera.

Operdseedataja Paula Saksa III. dseesmu wakars 16. maijâ, konserwatorijâ. Koncerts weltits Jahna Medina dseesmam. Biletes pee J. Roses un P. Neldnera.

Latwijas mahkslinieku kluba jaunajâ waldê eewehlets par preekschsehdetaju O. Schteinbergs, to beedri Sch. Smilineeks, sekretaru R. Kasparsons un kaseeri R. Maurs.

Teesas.

Z. **Pehreens** leezinieekeem. Walerija Sibert pahrdewusi sawu pasi kahdam Raischgim, kursch to sawukahrt par 2000 r. pahrdewis tahlak awanturistei Zelmin. S. polizijai usdewusi, ka pasi nosaudejusi, kam par peerahdijumu nopratinati, kâ leezinieeki Eduards un Augusts M. Teesâ noskaidrojâs, ka S. sawus darba beedrus L. un M. par pases nosaudeschanu peekrahpusi, to tee apleezinajuschi. 5. eez. meerteesnesis L. un M. sodija ar 5 d. arestâ.

Z. **Saglis aiz truhkuma.** 19. g. w. Edwards P. no Jahna Taurina weikala Marstaku eelâ 23, ratem issadsis 1 kasti ar sehrkozineem un meteem behgt. Newaredams kasti panest, to nometis kahdâ koridori, bet tomehr panahkts. Teesâ P. paskaidroja, ka bijis truhkumâ un tamdehl pakehris, kas weeglaki paterams. 8. eez. meerteesnesis P. sodija ar 1 mehn. zeetuma, sodu nosaziti atlaischot.

Tautsaimneeziba.

Eksports.

Uz Igauniju Rezeknes-Rula-Dukarewitscha fabrika nosuhtija 127 wehtijamâs maschinas un ezeschas. Brahli Wallenberg — 10 kastes koka lapinu un Rich. Wallenbergs — 50 maisus gehrekstrakta.

Uz Vad. Kreewiju Rigas papirfabr. akz. sab. isweda 26 kastes tschaulischu papira.

Imports.

No Danzigas ar „Hulda Maersk" peenahza 154 kihpas neapstrahdatas tabakas, 85 maisi timotina un 100 maisu abholina sehklu, 260 kastes ispapschu, 125 kastes alwotu plahtu, 33 kastes rakstammaschinu, 45 weetas lauksaimnieku maschinu un 50 weetas maschinu.

La. Rengu eksports. Leepajas kilo rengu fabrikanti nosuhtijuschi uz Kreewiju 5 wagonus ar rengem.

Ma. Latgales upju un eseru siwju peegahdaschanu nodomajusi organizet kahda usnehmeju grupa.

Ma. Leelakus petrolejas un naftas suhtijumus sagaida peenahkam schinis deenâs Rigâ no Kreewijas pa dselszeju.

Z. **Rigas gumijas manufaktura „Continent"** Rigâ ussahk drihsumâ darbu ar jaunlaiku wulkanisschanas aparateem. Fabrika ir pahrnemta no sabeedribas „Prowodnik", ari tirdsneezibas un techniskâ wadiba ir schâs sabeedribas speziallistu rokâs.

La. Kugneeziba. Aprilî Rigas ostâ eenahkuschi 47 kugi ar 39.924 net. ton. tilpumu un isgahjuschi 12 kugi ar 10.515 net. ton. tilp., Leepajas ostâ eenahkuschi 69 kugi ar 29889 net. ton. tilp. un isgahjuschi 73 kugi ar 35.463 net. t. tilp., Wentspils ostâ eenahkuschi 50 kugi ar 33.495 net. t. tilpuma un isgahjuschi 60 kugi ar 39.172 net. ton. tilpuma.

Ns. Igaunu twaikona pahrdoschana Turzijai. Igaunu twaikonis „Thorsten", kursch ustureja satiksmi starp Reweli un Sietini, pahrdots Turzijai.

Ns. Reweles pilsehtas banka 1923. g. darbibu noslehgusi ar 2.820.500 mark. tihra atlikuma. Nogulduma suma sneedsas pee 56 miljoneem marku.

Ns. Jauni noteikumi par mesha materialu eksportu Igaunijâ stahjas spehkâ no 15. maija un, starp zitu, nosaka, ka war izwest tikai tahdus materialus, behlus un wispahr sasahgetus kokus, uz kureem ir eksportfirmas stempele.

Z. **Degwihna monopols Leetawâ,** kâ sinams, nepastahw tahdâ weidâ kâ Latwijâ. Leetawâ walsts sanem no wiseem alkoholisteem dsehreneem weenigi akzises nodokli, bet scho dsehreenu raschoschana un pahrdoschana atrodas pilnigi privatu uznehmeju rokâs. Patlaban Leetawâ darbojas 29 spirta dedsinatawas ar 280 strahdneekeem un 17 likeeru un wihnu fabrikas ar 357 strahdneekeem. Minetâs spirta dedsinatawas raschojuschas scha gada janwari 444,75 litru degwihna (40 gr.) un februari 562,303 lit. Pahrdots janwari spirts par 1.443.828 liteem, februari — 3.046.215 lit. Uz weenu eedsihwotaju degwihna patehriesch mehnesî isnahk zaurmehrâ ¼ litra (turpretim Latwijâ 1¼ lit.).

Deewkalposchanas.

Sw. Jekaba basnizâ: peektdeen, 9. maijâ 10 r. Kreewijas kalotu metropolits barons Ropps noturês sehru deewkalpojumu par schinis deenâs Latgalê mirusscho katolu garidsneku baronu O. Hahnu.

Sestdeen, 5 wak. wespers.

Sahpigâs Deewmahtes basnizâ: sestdeen, 10. maijâ, 7 wak., Mahtras godinaschana.

Kl. **Pilsehtas apgaismoschana.** No 1. maija pilsehtâ pahrtraukta gases apgaismoschana, atjaunos atkal 1. septembri. Eelu elektrisko apgaismoschanu pahrtrauks uz laiku no 20. maija lihdz 20. jukijam.

Kl. **Maksas paseminaschana par elektrisko apgaismoschanu.** Kâ jau sinams, pamatmaksu par spuldsem apgaismoschanas noluhkeem pa 4 wasaras mehnescheem pamasinaja uz puse. Paseminaschana uz pawschaineekeem neatteezas.

Rigas skolotaju institutâ 1924./25. mahz. gadâ usnems 1-a. un 1-b. klasê skolneekus un skolneezes ar 2. pakahpes pamatskolas leezibu. Bez tam paredsets konkursa pahrbaudijums latweeschu walodâ, aritmetikâ, algebrâ, dabas sinatnês, geografijâ un sihmeichanâ. Peegreests wehribu ari weselibai un muskulei dsirdei. Pahrbaudijumi sahksees 12. junijâ, pulksten 9 rihtâ r. turpinasees 2—3 deenas. Japeeteizas lihdz 11. junijam, peeleekot skolas leezibu, wezuma un baku sihmes.

Wasaras kolonija „Helios". 16. junijâ wasaras kolonija „Helios" sahk 3. sesonu, atwehrdama durwis baudsâm Rigas jaunâm seeweetem un meitenem, kas wehlas pawadit Asaros weenu lihdz diwi ihsti jautras nedelas. Katrai jaunawai dos eespehju mahzitees peldet, eemantot weselibu, bruhnu meesas krahsu un fahrlus waigus. Scho wasaru pehdejâs divas nedelas junijâ reserwetas sewischki preeksch skolneezem no 12—18 gadeem. War tikt usnemtas 55 meitenes. Tuwakas sinas par zenu u. t. t. J. W. C. A. kanzelejâ, Antonijas ielâ 1, katru deenu no 10—1 un 4—7.

Paskaidrojums. Wisos laikrakstos eeweetots paziņojums publikai, ka uz kinoteatru ihpaschneeku lehmumu pirmdeenâs wisas kinoteatrus slehdz. Likums par swehtdeenas atpuhtu wiseem Latwijas pilsoneem ijdots jau 1922. g. Tagad uz Latwijas Musiku beedribas eerosinajumu no darba inspekcijas peesuhtits kinoteatru ihpaschneekeem pasinojums, ka jadod musiķeem swehtdeenas atpuhta. Kinoteatru ihpaschneeki swehtdeenas weetâ nolehma dot pirmdeenu, ignorejot waldibas rihkojumu, ka par swehtdeenam un wirsstundam jamaksâ atsewischka atlihdsiba.

Latwijas musiku beedribas walde.

a. **Par parahdischanos dsehrumâ** administrativi soditi ar 14 deen. aresta: Selma Behrsiņ, Kristaps Grihfins un Jahnis Behrsinsch, bet ar 10, 20, 30 un 40 lat. waj 3, 7 un 10 deen. aresta 16 ziti.

a. **Par usturescharos Latwijâ** bez atlaujas administrativi soditi Anna Misis, Grahwju eelâ 25, ar 100 lat. waj 21 deenu aresta, bet ar majaskeem sodeem 4 ziti.

a. **Kahds Samuels Sakss** administrativi sodits ar 100 lat. waj 21 deenu aresta par eebraukschanu Latwijâ bez atlaujas.

Ns. **Wiltotu 500 rubku naudas sihmi** 6. maijâ, Rigas galwenâ stazijâ, pehrkot bileti, pasneedsis kahds Abrams Krumiks.

a. **Isskrahpis** jau 2. februari kahds Jahnis Schulzis Jelgawâ, Palejas celâ 41 „Singera" firmas agentam Jelabam Balodim schujmaschinu 365 latu wehrtibâ.

a. **Peesawinajees** kalejs Baroninsch Brihwibas celâ 96 no Wulfa Leikina, Awotu celâ 42, aizperu rauksu 300 latu wehrtibâ.

Sedsibas. Swaigschnu celâ 30 atmuhkets 6. maijâ Irmas Balksares dsihwoklis un nosagtas drehbes un wela par 318 l.

a. **Suna nosahloschanas mehginajums.** Lihse Freimane l. Pils celâ 7, sinojusi policijai, ka Peters Swiķis, kas dsihwo, turpat, mehgmajis nosahkot winas suni.

Aufis Leitans (1815.—1874.),

pirmais latwju tautibas redaktors un populars tautas rakstneeks, no kura nahwes schodeen paeet 50 gadu. Rakstu par Leitana darbibu muhsu lasitaji atradîs awises rihtdeenas numurâ.

Latweeschu jaunatnes saweenibas gada sapulze buhs swehtdeen, 11. maijâ 9 r. Parka celâ 6.

Preekschlasijums par Tautu Saweenibu. Schodeen 4 p. p. fers Wilebi Dikinsons (Willoughby Dikinson) noturês preekschlasijumu par Tautu Saweenibu universitates mahkslas kabinetâ.

Filosofijas un religijas sinatnu beedriba sarihko 12. maijâ 6 w. teol. fak. seminarâ W. Reisneeka preekschlasijumu „Deews kâ nemitigs dsihwes un kulturas faktors".

Latwijas skolotaju saweeniba sarihko 11. maijâ, 4. pilš. widusskolâ, 7 wak. Blaumana wakaru. Programâ preekschlasijums, ludsinas, dseesmas.

Latwijas sozialpolitikas beedribas walde usaizina beedrus isnemt beedru kartes par 1924. g., nomaksajot beedru maksu par sch. g. 1. un 2. zeturksni.

Latwijas kara invalidu saweeniba usaicina beedrus eerastees 11. maijâ, 2 deenâ, birojâ, lai peedalitos miruschâ beedra Krischjahna Paiso pawadischanâ uz Matisa kapeem.

Latwijas alksardsibas beedribas rajonu un grupu pahrsinus luhdz eerastees beedribâ 12 maijâ 6 w.

Wiseem pretalkohola beedr. kora laudim jaeerodas schodeen 8 w. isglihtibas ministrijâ.

M. Beker neogimnasijas loterijas winnesti sanemami skolâ lihdz 18. maijam.

Mahksla.

Jahnis Lejinsch:

Nebrauz tik dikti.

Komiska teatra spehle peezos zehleenos.

Karla Lagsdina un Reina Parnizka beneficê.

Nazionalâ Teatra inscenejums.

*

Abi benefizianti ir apdahwinati un skaidri artisti ar dsihwu un pateesu mahkslas garu, droschu artistisku instinktu. Tee meklê skaidribu, atraisischanos no sawas bagatibas mokam. Winu tehli elpo aisween pilnigakâ mahkslas dsihwibâ un pateesibâ, ko wini apleezinaja sawâ beneficê. Lai abu mahkslinieku dsina uz sawu stilu, noskaidrotu meistaribu peepildas, un muhsu teatrs buhs bagataks.

Treschais no jauno akteeru pulka: Jahnis Lejinsch, grib ari raksineeks buht. Winsch jau wairaku lugu autors. Bet wisâs wehl eesahzeja neweikliba, usbuhwes, formas nespehja. Negribetos tizet, ka schi nespehja buhtu eesaknots netalants. Lejina dsejisko impulsu nomahz poetiska fraseologija. Bet poetiskums ir dsejiskâ gara leelakais eenaidneeks. Asaki sakot, ta ir diletanta pasaule. Ihsts artists lihdzi twer ihstenibu un sapni, winu wada dsihwa mihla uz konkreto zilweku. Lejinsch wehl ir eewainots no poetiska sentimenta un slimst, no dsihwes behg. „Idealâs prasibas" wina waronus, autora gara ihsteneekus, nostahda naiwâ un komiskâ posâ pret dsihwi. Baltgraudu Mikus patetiskâs tirades, fazelschanâs pret jumta spahrem, kas winam nelaujot sauli skatit, ir jaunâ autora weenteesiba, domu un mahkslineezisku takta truhkums. Winsch grib buht rewoluzionars metafisiskas pasaules wahrdâ, bet domu, gribas wahjiba winu nowed idilê, sentimentâ. Ta Lejina teeksme uz poetisko juhsmu, kas nerada jaunu mahkslineezisku realitati, tikai ispuschko banalo realitati. Bet drama, teatralâ forma aug no aktiwâm un dsihwâm juhtam, darbiga spara.

Lejinam naw zilwezisko liktenu: tragisko waj komisko liktenu, weidotaja gribas, kas spehtu radit teatralâ kustibâ atraisitu, dsihwu spehli. Wina lugâ ir daschas sceenas, kas koncentrê interesi, bet ahtri atkal nogrimst pasiwitatê. Tikpat figuras sahk atdarities kustibâ, te redsama weidotaja nespehja. Naw darbigâ spehka, kas sceenas droschi un noteikti dsen uz nobeigtibu, kas notikuma fabulai dod kompaktibu. Naw komiskâs darbibas wehreena, kadehl sinala sceena, komiskâ spehle episodiski nobeidsas sentimentalâ nekustibâ.

Nowehrojumi, teatrala intuizija Lejinam ir, bet dsihwes, zilweka dwehseles twehrums wehl newarigs, neizweidots mahkslas darbâ, skaidros samehros, noteiktâ usbuhwê, formâ. Tagad jasaka, ka Lejinsch usrakstijis lugu, bet pats naw skaidribâ: drama waj komedija ta. Skatitajam pascham jateek galâ.

„Nebrauz tik dikti" Lejinsch pretenzioši dehwê par komisku teatra spehli. Tahds titulis skaidri norahda uz tipisku komiskas spehles darbibas strukturu. Uz kustibas, teatralâ dinamisma dsihwako isteiksmi: arlekinadi, kur darbibas wadoschais motiws ir strauja, kaislîga ahrejâ intriga, bagati notikumi, kas pahrsteigumu, nejauschibu spehli dsen ar ihsti teatralu sparu. Lejina nejauschibas ir mechaniski triki, efekti, bez artistiskas kwehles un apgarotibas. Isdomâ nebrihwi, bez formas issihtas, gaumes, grazijas. Mechanisku sceenu wirknejumi bez eekscheja darbibas plana, kompozizijas, dsihwas mahkslas elpas. Ne droschas un krahsainas komikas, ne dsejiski isweidotu, kompozizijâ nobeigtu tehlu. Darbibu raisa ahreji notikumi, bet situazijâs naw komiska isdomas spara, tihrâ notikuma artistikas, formâ brihwas un weeglas. Komiskâs spehles struktura: no meera uz pehkschni atraisitu kustibas preeku un atgreeschanos atkal meerâ, Lejinam neaptweria, neizweidota. Weelas izjuhtâ, isdomâ, weidojumâ jaunais autors nebrihws, tadehl nerada formu. Wina gars wehl nepasihst organizacijas likumus. No weenas situazijas, figuras uz otru naw eekscheja zela. Personajschi produzejas kâ orkestrs bez dirigenta. Waloda kâ komiska izteiksme neizjusta; winas mahkslineezisko warbuhtibas brihwi neraisitas, nepeepildîtas artistiskâ grazijâ, eekschejâ spehkâ. Jo darbiba walodu nekahpina uz mahkslineezisku izteiksmi.

Lejinam ir sceniskas romantikas izjuhta, bez kuras teatrs naw domajams. Ta tikai atraisama. Wehl rampas gaisma, dekorazijas krahsas stiprakas par wina teatralas romantikas kwehli un krahsu. Wehl wina gars nespehj aisraut tihrâ preekâ. Wisadus raibus notikumus Lejinsch sakopojis: prezineeku braukschanu, rumuleschanos, jahnu nakts romantiku, bet naw to atraisijis jautrâ kustibas spehlê, teatrali dsihwâ un krahsaini darbigâ.

Izrahdei, autora wadibâ, naw ritma. Wisas sorsets, nekas naw prezijs, stilâ skaidrs. Spehles sihmejums, temps nenostrehrts, nenoskaidrots. Spehles kustibu ritmam buhtu jaisaug no abu puischu: Mikus un Jura, jautribam, bet Lejinsch scho liniju salausch un rada nemahkslineezisku, neritmisku izrahdi.

Tahdi artisti un meistari, kâ Alekfis Meerlauks, Teodors Podneeks, Ludmila Schpilberg ar sawu improwizacijas un fantasijas spehku wisu dara mahkslineezisku dsihwu un skaidru, kam ween peeskaras. Alekscha Meerlauka saimneeks Schagars katrâ kustibas, intonacijas momentâ dsihwi krahsains, artistiski pilnkanigs. — Teodora Podneeka Mikelis komiskâ isdomâ un weidojumâ energiski isturets, nobeigts. Podneeka komika katrâ lomâ dibinata uz kahdu raksturigu, tipisku puanti izrunâ waj kustibâ. Ta izsec ari Mikela tipiskumu. — Ludmilas Schpilberg koncentretâ, tipiskâ un graziosi atraisitâ komika smalkâ izteiksmes formâ weido kalponi Laimu, kura atmet sawu puisi Juri un eeguhst saimneeka dehlu Schani. — Karlis Lagsdinsch Jura lomu weido scharschetâ komikas izteikfmê, droscheem un brihweem kustibas impulseem. Artistiski juhtigi un dsihwi. — Reina Parnizka Schanis sihmejumâ droschs, toni pilnskanigs. Ritmiskâ linija impulsiwa, aktiwa, strauja. — Jahna Schaberta Baltgraudu Mikus, autora ihsteneeks, weidots sentimentalâ patetiskâ. Episodiskâs lomâs izrahdê lihdzdarbojas Mirdsa Schmitchen, Ella Jakobson, Konrads Kwehps un Elisabete Meesis.

Abeem benefizianteem un autoram bija dsihwi applausi un sceni.

Roberts Kroders.

Artura Schnabela

klaweeru wakars, weltits Bethowena darbeem, bija pulzinajis pahrpilditu Amatneeku beedribas sali. Scho eewehribu un ustizibu eewehroc jamais pianists eekaroja ar Bethowena wakaru, nesen sarihkotu konserwatorijas sakê.

Spreeschot pehz beidzamâ, 7. maijâ sarihkotâ koncerta, Arturs Schnabels peeder pee retsamakeem Bethowena interpreteem. Schnabeka preekschnesums apleezina nopeetnako nodsiluma-schanos interpretejamo darbu pasaulê. Pianista ispildijumâ ispauschas wina individuelais, personibas eesihmetais ustwehrums, tam wisos sihkumos newaram peekrist, bet kuru tomehr loti leelâ mehrâ waram respektet. Bethowena darbu apjomâ interprets wispirms pahrleezina ar issmelschi noskaidrotâm, teetam pat asi pastrihpotâm atsewischku tematu konturam, kâ ari ar sawu konzentreto atsewischku kompozizijas balu izweidojumu. Pianista preekschnesums kontrastu bagats, spehzigs, techniski skaidrs, eekschejâ sawilnojuma apsiarots, un lihdz ar to Bethowena stils spehzigi, raksturigi atdarits. Schnabela sneegumos wiszaur juhtams dsila analitika prahts, wekrojama dsila darba ispratne, noswehrts peesteens. Atsewischku sonatu izweidojumâ walda noteiktiba, pateizotees kurai wispahrejais preekschnesuma eespaids spehzigs ar sawu pamatoto dinamiku, techniско skaidribu, wispahrejo noskanojumu.

Bethowena wakarâ sneegtas peezas sonates (op. 26, 27, 31, 109 un 110), katra izsekta silmigâ preekschnesumâ. Programas sahkumâ pianists wehl it kâ nebija disponejees, bet uz beigam interpreta sawiknojums peenâkusê spehkâ, lihdz ar to wairojâs eespaida spehzigums, sagahdajot klausitajeem pazilatu lihdzi.

Jekabs Medinsch.

Nazionalâ opera.

Schodeen, 8 wakarâ, Ellas Ilbak plastisku deju wakars.

Swehtdeen, 10. maijâ, X. simfoniskais koncerts. Solists: Estonijas teatra bass Bernhards Hansens. Dirigents: „Estonijas" simf. koncertu dirigents Raimonds Kulls. Programâ: Jerneselka simfoniska poema „Korsholm", dimas Griga elegiskas melodijas stihgu orkestrim, Dukas „Burwju mahzeklis", R. Wagnera Sewads un Izoldes mihlas nahwe, Muforgska „Glesninas" u. z.

Swehtdeen, 11. maijâ, 2 deenâ „Behgschana no Seraila". 7 wakarâ schinî sesonâ pehdejo reizi „Salome".

Otrdeen, 13. maijâ „Boriss Godunows".

Treschdeen, 14. maijâ kareiwjeem „Toska".

Zeturtdeen, 15. maijâ, Leepajas operas solista A. Wernera weesu izrahdê „Rigoleto". Rigoleto — A. Werners.

Nazionalais teatrs.

Schodeen par tautas izrahdschu zenam „Kaspars un Biruta".

Sestdeen, 10. maijâ Lilijas Schteugel weesu izrahdê „Ledijas Windermir wehdeklis".

Swehtdeen, 11. maijâ, 2 deenâ „Arajdehls". Skolu ekskursijeem puszenas. 7 wakarâ Lilijas Schteugel weesu izrahdê „Kaislîba".

Atbildigais redaktors: Saeimas deputats J. Wesmans.
Izdeweja: Atsiju sabeedriba B. Digriķis un biedri

Mahkfligi mehfli.

Latweeschu Laukſaimneeku Ekonomiſkai Sabeedribai

peenahza no ahrſemem ſekoſchi mahkſligo mehſlu ſuhtijumi:

1) Keepajâ kugis »Oliva« ar Tomasmilteem,
2) » » «Skandia» ar ſuperfoſfatu,
3) » » «Oderſtrom» ar kaliſſahli,
4) » » «Masuren» ar kainitu un kaliſſahli,
5) Wentſpilî » «Wikfred» ar ſuperfoſfatu,
6) » » «Johanna» ar ſuperfoſfatu,
7) Rigâ » «Antares» ar kaliſſahli,
8) « « «Ophelia» ar Tomasmilteem,
9) « » «Merſia» ar ſuperfoſfatu,
10) « « «Jenny Naval» ar ſuperfoſfatu.

Schinîs deenâs ſagaidam zitus tahlakus kugus no Franzijas, Sweedrijas, Wahzijas, Belgijas un Holandes ar leelakeem daſchadu mehſlu ſuhtijumeem.

Pilnigakâ galwoſchana par mehſlu pareiſu % % ſaturu, jo wiſi eenahkuſchee mehſlu ſuhtijumi padoti Laukſaimneezibas departamenta kontrolei un teek pahrdoti tikai pehz Latwijas Uniwerſitates laukſaimneezibas fakultates kimijas laboratorijas analiſes iſnahkumeem.

Luhdſam paſuhtijumus uſdot pee laika, lai wiſus kahrtigi laikâ waretu iſpildit. Pahrdoſchana wagoneem un maſâm dalam. Iſſuhtiſchana pa dſelſceltu uſ wiſâm Latwijas ſtazijam. Lehtas zenas.

Iſdewigi maksaſchanas noteikumi.

Latw. Laukſaimneeku Ekonomiſkâ Sab-ba,

Rigâ, L. Kehnina eelâ 27 un Rihdſenes eelâ 10, paſchas namos.

Nodaļas: Jelgawâ, Banſkâ, Liepajâ, Wentſpili, Tukumâ, Talſos, Jekabmeeſtâ, Saldû, Aluksnê, Zehſis, Daugawpilî, Liwanos, Rehſeknê, Kahrſawâ, Bolwos, Ludſâ un Kraſlawâ.

Wisleelakâ pirmklaſigu ſeparatoru iſweble

Latweeſchu Laukſaimneeku Ekonomiſkâ Sabeedribâ,

Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 27 un winas nodaļâs.

Wisleelakâ pirmklaſigu ſeparatoru iſweble **Latweeſchu Laukſaimn. Ekonom. Sabeedribâ,** Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 27 un winas nodaļâs.

Wisleelakâ pirmklaſigu ſeparatoru iſweble **Latweeſchu Laukſaimn. Ekonom. Sabeedribâ,** Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 27 un winas nodaļâs.

Wisleelakâ pirmklaſigu ſeparatoru iſweble

Latweeſchu Laukſaimneeku Ekonomiſkâ Sabeedribâ,

Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 27 un winas nodaļâs.

Waltera un Rapas

Atſiju Sabeedr. grahmatu weikalâ

Teatra laukumâ 11, dabujamas:

Nacionala ſakukopiba, Alek. Tomina un P. Breimana. Maksa 8 rbl.
Eneſiga ehrſchkogu audſeſchana, P. Breimana un A. Tomina. Maksa 4 rbl.
Augu un ſaknu ſchahweſchana, A. Tomina. Maksa 4 rbl.
Tehjas ikdeenischkâm wajadſibam, P. Breimana. Maksa 4 rbl.
Wadonis aitkopibâ. R. J. Maksa 4 rbl.
Jî Latweeschu - leiſchu wehſtures, F. Weinberga. Maksa 50 rbl.
Prinzis un ubaga ſehns, Marka Twena. Maksa 30 rbl.
Mans ikkatnakais eenaidneeks un Stahſts par Weneras trehlu, Marka Twena. Maksa 4 rbl.

---

par lētakām cenam

Mazumā. Vairumā.

Semju departaments

iſſludina 16. maijâ 1924. g. rakſtiſku un mutiſku

konkurenzi

uſ nama Noliktawas eelâ 1, remontdarbeem,

kuri galwenâ kahrtâ ſaſtahw no krahſotaju darbeem.

Peedahwajumi, nomaſſajot atteezigu ſihmognodoklî (40 ſant. par loksni), eeſneedſami ſlehgtâs aploſnês ar uſrakſtu: „Uz konkurenzi 16. maijâ 1924. g.", eemaſſajot drohſchibas naudu 5 % no peedahwajuma ſumas ſemju departamenta grahmatwedibas nodaļâ, Kalpaka bulwari 6, dſ. 10, lihdſ 16. maijam 1924. g. plkſt. 10 no rihta.

Peedahwajumi bez ſihmognodokļa netiks eewehroti.

Mutiſki peedahwajumi noteek 17. maijâ ſch. g. plkſt. 10 no rihta, prehtrezibas dalâ Noliktawas eelâ Nr. 1, dſ. 3. Turpat dabujamas tuwakas ſinas par konkurenzi ſahkot ar 10. maiju no plkſt. 11—1.

Uſwaras Peeminekla Zelſchanas Komiteja Zehſis

iſdod

ſazenſibas zelâ Peeminekla zelſchanas darbus.

Zenu peeſolijumi eeſneedſami rakſtiſki lihdſ 17. maijam plkſt. 13 ſch. g., kopâ ar 28 1000 droſchibas naudas.

Tuwaki dati un paſkaidrojumi Zehſis pee Komitejas, Pils eelâ Nr. 12, darbdenâs no plkſt. 10—16.

Rigâ pee dzejnieka architekta **P. Kundſina,** Augſtſkolâ, darbdeenâs no plkſt. 6—7 wakarâ.

Automobilu uhtrupe

23. maijâ 1924. g.

Valſts autogaraſchas likwidazijas komiſija

23. maijâ plkſt. 10 rihtâ Rigâ, Gogoļa eelâ 1, Valſts autogaraſchas telpâs pahrdoſ atklahtâ

wairakſoliſchanâ

11 weeglos automobilus
5 ſmagos automobilus.
6 peekaramos wahgus.
1 motocikleti.

Pahrdodamos preeſchmetus var apſkatit un eepaſtîees ar uhtrupes noteikumeem turpat garaſchâ ideenas no plkſt. 10—3, ſiuhlot ſwehtdeenas. Likwidazijas komiſija.

Sarkanàs ahbolina ſehklas

(Leetawas)

garantiju par uſnahkſchanu, ſihrdu un bez ſihda (caseuta) graudeem tuhkſin dabujamas no noliktawas Lahtſchplehſcha (Romanowa) eelâ Nr. 42, dſ. 11. ſehtâ. Tahlrunis 66-69, no plkſt. 1—5 p. p.

Walkas aprinka ſkolu waldei wajadſigi

ſkolotaji preeſch igauņu l. pak. pamatſkolas, Lerjonas, Latwijas patwaſtneeki, kas ſpehjigos paſneegt mahjibas igauņu walodâ un kam ir ſkolotaju teeſibas, teek luhgtas peeteikties lihdſ ſch. g. 20. maijam Walkâ, aprinka ſkolu waldê.

Jaunjelgawas pilſehtas walde

iſſludina rakſtiſku ſaſenſibu uſ

elektribas zentrales

un pilſehtas wada tihkla buhwi Jaunjelgawâ.

Rakſtiſki peedahwajumi, nomaſſati ar atteezigu ſihmognodokli, uſrahdot darba apraſtu zenas latos, eeſneedſami ſlehgtâs aploſnês pilſehtas waldê lihdſ 13. maijam 1924. gadam, plkſt. 10 deenâ. Konkurſa dalibneekeem jaemaſâ 10 proz. no uſdotâs kapſumas droſchibas naudas. — Tuwaki noteikumi un plani dabujami Jaunjelgawas pilſehtas waldê no plkſt. 9 lihdſ 15 deenâ.

Pilſehtas walde.

Baldones ſehrawoti.

Sehrwannu un gaiſa dſeedinatawa.

Seſona no 1. junija lihdſ 15. ſeptembrim.

Sehrwannas, duhſu kompreſes (Kemeru duhſas), ſkuju ekſtrakta, ſahls, oglſtahbes u. z. wannas. Masaſcha, elektriſla dſeedinaſchana. Peldeſana „Melnawâ". Normal apteeka. Paſta kant., telegrafâ, tahlrunis. **Atjaun. kurmahjas atklaſchana maija beigâs.** Priwatpanſijas, uſtuns ar iſtabu 150—250 rbl. par deenu. Gimenes buhwokli, atſew. iſtabas 500—700 rbl. meneſî.

Schaurzelſch Baldone—Iſkſchkile uſtur ſatiksmi lihdſ turpm. 2 reiſ deenâ uſ wilc. no Rigas: 9.55 rihtâ un 6.20 wakarâ no Iſkſchkiles 10.13 rihtâ un 9.13 wakarâ

Brankſchanas maſſa 80 ſant., ſkolneekem un ſtudenteem puſzenas.

Tuwakas ſinas iſſneedſ direkzija ari pa tahlruni Baldone Nr. 10. Prospekti par brihwu. Direkzija.

Wajadſigi eeſtrahdajuſchees

inſcheneeri un buhwtechniki

ar ilggadigu praksi un ſolidâm referenzem no jauna eerihkojamâ fabrikâ. Peedahwajumi adr. Akz. Sab. „Lini" kantorî, Rigâ, Leelâ Aldaru eelâ 1/3.

WF Mašinu un Transmisiju būvetava

W. Frischfeldt, Rigā,

Torņa ielā 9. Tālrunis 19-89.
FABRIKA: Rūjienas ielā 2. Tālrunis 47-33.

IZGATAVO:

Transmisijas

kompl. kā ari Velvès, Lēgerus, Siksnu šeibes.

Vislabākos dakšteiemerus, Pendelzāgus, Riņķzāgus,

Šķindelmašinas uz S. K. F. lod. lēgeriem

Zentralais ſludinajumu kantoris

Rosenbergs & Jaunbitzky

Tahlrunis 7—50

Peenem un iſſtrahdà ſludinajumus

preeſch

«Latwijas Wehſtneſcha»

un wiſeem pahrejeem weetejeem un ahrejeem laikrakſteem par ekſpedizijas zenam, bez atſewiſchkas peemakſas.

Tahlrunis 2—50

Rigâ, Walnu eelâ Nr. 15.

Wajadſigs 8400 kilogramu labu

ſehklas kartupeļu

(Balta wehlaudſchu 8000 kilo un ſarkano ahtraudſchu 400 kgm.)

Peedahwajumus ſlehgtâs aploſnês, nomaſſatus ar 80 ſantimu ſihmognodokli eſneegt Rigas pilſehtas Sozialâs Apgahdibas Nodaļai Tahna ſehtâ Nr. 5, lihdſ 10. maijam ſch. g.

Rigas pilſ. Nekuſtamu ihpaſchumu nodaļai

wajadſigs

Limbaſchu raj. ſemju inſpektors

(wehlams ar atteezigu ſpezialu iſglihtibu).

Peedahw. ar curriculum vitae eſneedſ. L. Kehnina eelâ Nr. 5, iſt. 100.

Ahrſts

ſteidſigi wajadſigs Weſelibas departamentam ploſtneeku ſanitarâs uſraudſibas punktâ „Nowoje ſelo" wadſchanai. Peeteiktees Brihwibas eelâ Nr. 37/39, iſt. Nr. 100, turpat ari tuwakas ſinas.

Wajadſigi eeſtrahdajuſchees

mechaniki,

kas labi prot un ir ſtrahdajuſchi uſ Case un Mac Cormik (International) traktoreem. Peteiktees rakſtiſki vai perſonigi A. O. „Lini" kantorî, Rigâ, L. Aldaru eelâ 1/3.

Meita

maſâ ſaimneezibâ wajadſiga. Elſabetes eelâ 55, aditawâ

Godiga, uſticama no ſaukteem wehlas **meita** weetu inteligentâ gimenê. Ir apleezibas un rekomend. Laipnus peedahw. lutdſ adreſet ſch. aw. kantorim „Uſticama meita".

Bahrenite,

loti truhzigos apſtahkios, lihdſ kahdu nodarboſchanos. Pahrwalda labi ſaimneezibu. Wehlas ſtrahdat, par weenas perſonas, kas drukſin botu drihwu laiku paplaſchinat iſglihtibu. Laipnus peedahw. adreſet ſch. aw. l. fem „Bahrenite".

Inteligenta jaunava

wehlas kaut kahdu nodarboſchanos. Ir ſtrahdajuſi kâ kaſeere, grahmatwede, kantoriſte. Wehletos loti kâ grahmatweſcha palihdſe, jeb kaſeere. Laipnus peedahw. adreſet ſch. aw. k. fem „Grahmatw., kaſeere."

Students-mahjſkolotajs,

ſpez. matematikâ, paſnerdſ ſtundas un ſagatawo ſkolneekus uſ wiſâm pamat- un widuſſkolu klaſem. Par ſekmem galwo. Tuw. ſtdenas no p. 2—3 un 5—7 wak. Kurmanowa eelâ 26, dſ. 7.

Latv. Konzervatorijâ

Sestdien, 10. maijâ 1924. g., plkst. 8 vak.

Jāņa Reinholda

25-gadu muz. darbibas

Jubilejas Koncerts

Peedalas:

Adolfs Kaktiņš, Dagmara Rozenberg, Rudolfs Tunce, Arveds Norits un Taut. Augstskolas un Zoc. Dem. Org. kori J. Reinholda vadibâ.

Pie klavieriem J. Suchovs.

Visa programa sastāv no J. Reinholda kompozicijam.

Biletes pie: K. Reinholda (Blosfelda) un Golta, un koncertdienâ no plkst. 5 konzervatorijâ.

Sehns

no 15—16 g. m. var peeteikties kâ drogiſta mahceklis ar atteezigu iſglihtibu, ſwehtdeen, 11. maijâ no plkſt. 12—2, Matiſa eelâ Nr. 40, dſtbw. 7.

Laukſaimneeki

var dabut

kalpones,

ik deenas Matiſa eelâ 16, dſ. 11.

Dailes Teatrs.

Lahtſchplehſcha eelâ 25. tel. 3-34.

Peektdeen, 9. maijâ plkſt. 7½ wak.

Romeo un Julija.

Sestdeen, 10. maijâ p. ½8 w. tautas iſrahdê

Lisistrata.

Swehtdeen, 11. maijâ plkſt. 2 d. ſtrahdneeku iſrahdê

Seſchi maſi bundſeneeki.

½8 w.

Romeo un Julija.

Nacionalais Teatrs

Peektdeen, 9. maijâ plkſt. 7 wak. tautas iſrahdê

Kaſpars un Miruta.

Sestdeen, 10. maijâ p. 7 w. Vilhjas Stengel weſu iſrahdê **„Ledijas Windermir wehdeklis"**

Pirmdeen, 12. martâ plkſt. ½8 w. Seſtmata 30. g. rakſtneezibas darbibas jubilejâ: pirmo reiſ:

Indulis.

Selmaki wehſturiſkâ drama 5 zehſ.

Nacionalâ Opera.

Peektdeen, 9. maijâ p. 8 wak.

Ellas Ilbak

plaſtiſku deju wakars.

Sestdeen, 10. maijâ plkſt. 7 wak.

X. ſimfon. koncerts,

Soliſts „Eſtonijas" teatra baſs Bernhards Hanſens

Dirigents: „Eſtonijas" ſimfoniſkais konz. dirigents Raimonds Kulls

Swehtdeen, 11. maijâ plkſt. 2 d.

Behgſchana no Geraiſa.

p. 7 wak. pehdejo reiſ:

Salome.

Eeſpeests Akc. Sab. „B. Dirikis un B-dru" ſpeeſtuvê Rigâ, Leelâ Kaļķu eelâ 23.